

Notulen -vastgesteld-

Beraadslagende vergadering van Provinciale Staten van Noord-Holland

5

Datum	:	7 maart 2022
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	dhr. M. Admiraal
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder - statengriffie@noord-holland.nl

10

15

20

25

Aanwezig: Mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Andel (CDA), dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu) Statenlid S. Becker (GL), hr. D.J. van den Berg (JA21), mw. I.A. Bezaan (PVV), Statenlid M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), mw. S.S. Doevendans (PvdA), Statenlid J.W. Dulfer (GL), mw. G. Van Geffen (Liberaal Noord-Holland), Statenlid A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66), Statenlid J. Gringhuis (GL), mw. J.M.E. de Groot (SP), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. Van Hooff (PVV), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (JA21), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. M.C.A. Klein (CU), Statenlid R.P.M. Kocken (GL), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Ines Kostić (PvdD), dhr. S. Koyuncu (DENK), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. E.J. van der Maas (VVD), dhr. I.J.M. Mantel (JA21), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), dhr. H.S. Mulder (D66), dhr. A.J.M. Muurlink (PvdA), dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. J. Vastenhout (FvD), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), Statenlid T.K. van Wijnen (GL), dhr. G.R. Zaal (GL), Statenlid F.A.S. Zoon (PvdD)

Afwezig: dhr. G.J.W. Hartog (VVD), dhr. G.H.J. Köhler (JA21), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), mw. A. Nanninga (JA21) en Statenlid N.M. van der Waart (GL),

Agenda

Paginanummer

1.	Opening en mededelingen	03
2.	Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden	05
30 3a.	Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding	32
3b.	Lijst geheimhouding PS	32
4.	Vaststelling notulen van de beraadslagende en besluitvormende vergaderingen van 31 januari 2022	32
5.	Vaststelling Strategische Statenagenda	32
35 6.	Vaststelling lijst ingekomen stukken	32
7.	Voortgangslijst van moties	33
8.	Voorlopig aangemerkt als hamerstuk	33
8a.	Benoeming juryleden Ribbius Peletier Penning (Voordracht 19-2022) -AANGEHOUDEN-	33
40 8b.	Zienswijze Provinciale Staten op de Kadernota 2023 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (Voordracht 12-2022)	33
8c.	Randstedelijke Rekenkamer 1 ^e begrotingswijziging 2022 voor zienswijze (Voordracht 15-2022)	33
45 8d.	Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2 (Voordracht 16-2022)	33

	9.	Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (Voordracht 13-2022) -AANGEHOUDEN-	33
	10.	Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (Voordracht 14-2022) -AANGEHOUDEN-	33
50	11.	Referendumverzoek Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (Voordracht 20-2022) -AANGEHOUDEN-	33
	12.	Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029 (Voordracht 18-2022)	34
55	13.	Eerste Begrotingswijziging 2022 (Voordracht 17-2022)	51
	14.	Vragenuur	55
	15.	Beraadslaging Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten)	55
	16.	Indien aan de orde: stemming motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag	56
60	17.	Sluiting beraadslagende vergadering	59

1. Opening en mededelingen

65 De **VOORZITTER:** Dames en heren. Het is bijna 10.11 uur. Ik open de beraadslagende vergadering. Vanwege de coronamaatregelen wordt deze vergadering wederom in hybride vorm gehouden. Een aantal Statenleden zijn fysiek aanwezig om vandaag te beraadslagen over de punten op de agenda. De overige Statenleden zijn online aanwezig in de vergadering. Enkele woordvoerders die dat hebben aangegeven bij de Statengriffie, voeren vanuit huis het woord.

70 Besluitvorming over amendementen, moties en voordrachten vindt vanavond vanaf 20.00 uur plaats in de besluitvormende vergadering die volledig online zal worden gehouden. Aan de Statenleden het dringende verzoek om ervoor te zorgen dat u de vergadering volgt via de Teams-link en niet via de stream op de website. Dan heeft u geen vertraging en weet u precies wanneer de stemming geopend wordt. Op deze manier zorgen we voor rechtsgeldige besluitvorming die

75 in overeenstemming is met de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming. Welkom aan de in de Statenzaal aanwezige Statenleden. Welkom ook aan alle leden die online zijn ingelogd en aan alle belangstellenden en ambtenaren, die deze vergadering via de website volgen. Uiteraard ook welkom aan de leden van het college van Gedeputeerde Staten, hier aanwezig in de zaal.

80 Ik verzoek de online aanwezige leden om uw microfoons te dempen en uw camera uit te zetten. Ik vraag iedereen om de mobiele telefoons tijdens de vergadering op stil te zetten. Aan de leden die online zijn ingelogd vraag ik nog om er rekening mee te houden dat de vergadering live wordt uitgezonden. Wees u er van bewust dat uw achtergrond in beeld kan zijn en dat achtergrondgeluiden worden uitgezonden wanneer u het woord voert. Gebruik een

85 headset en beperk achtergrondgeluiden zoveel mogelijk.

90

95

We hebben allemaal gezien dat het internationaal recht is geschonden door de Russische agressie en bezetting van de Oekraïne. Op minder dan 2.000 kilometer hier vandaan wordt een Europese democratie aangevallen. De inwoners van Oekraïne verdedigen hun land, hun vrijheid en hun

100 democratie. Onze gedachten gaan naar hen uit. Ik ben trots op de Noord-Hollanders die hulp aanbieden. Het is mooi om te zien hoeveel mensen dat ook doen en hoeveel initiatieven er zijn gestart. Veel mensen hebben spullen beschikbaar gesteld, bieden onderdak aan voor vluchtelingen, of hebben geld overgemaakt. Heel veel Oekraïners zijn op de vlucht voor oorlog en geweld. Voor de opvang van vluchtelingen zijn we

105 afhankelijk van de gemeenten. Diverse Noord-Hollandse gemeenten hebben gelukkig al laten

weten dat ze graag vluchtelingen opvangen want dat is hard nodig. Vorige week zag ik in het
asielzoekerscentrum in Den Helder en Zaanstad met hoeveel zorg dat daar gebeurt. Maar veel
opvanglocaties zijn nu nog van tijdelijke aard. Daar moeten we van leren, zodat we voorbereid
zijn op een nieuwe toestroom van vluchtelingen. Aan de Provinciale Regietafel Asielopvang zijn
110 we alle tijd bezig om opvangplekken voor asielzoekers en vergunninghouders te realiseren. Dit is
het moment om te zeggen dat er in heel Noord-Holland een tandje bij moet, wat betreft de
opvang van vluchtelingen. Ik wil benadrukken dat we daarbij geen onderscheid moeten maken
tussen mensen uit Oekraïne of uit andere landen. Het Kabinet heeft afgelopen vrijdag de
Veiligheidsregio's verzocht om op korte termijn, binnen twee weken, per regio 1000 plekken te
115 realiseren voor de opvang van Oekraïners. We hebben in Noord-Holland vijf Veiligheidsregio's. Op
de lange termijn moeten dat zelfs 2000 plekken worden. De inventarisatie van opvangplekken
was en is in volle gang. Ik heb u daarover eerder geïnformeerd. Als Rijkshoofd heb ik daarbij
ondersteuning van een team. Dat team heb ik afgelopen week, met instemming van
Gedeputeerde Staten, uitgebreid. Dat betekent dat we meer mensen vrijmaken om gemeenten te
120 ondersteunen bij het zoeken van de juiste opvang. Vandaag praat het Kabinet verder met de
voorzitters van de Veiligheidsregio's, verenigd in het Veiligheidsberaad. Als Rijkshoofd en als
voorzitter van de Provinciale Regietafel Asielopvang zal ik ook in de Veiligheidsregio's en de
gemeenten, daar waar mogelijk, zoveel mogelijk blijven faciliteren. Natuurlijk zal ik ook
zorgdragen voor de bestuurlijke coördinatie tussen de Veiligheidsregio's onderling.
125 De gebeurtenissen in Oekraïne en in Rusland laten op zeer pijnlijke wijze zien dat democratie en
leven in vrijheid niet overal vanzelfsprekend zijn en dat een democratie ook kwetsbaar kan zijn.
Binnenkort op woensdag 16 maart mogen we weer naar de stembus voor de
gemeenteraadsverkiezingen. Dat is voor ons gelukkig normaal, maar het is goed om daar bij stil
te staan. Ik vraag u, denk hieraan als u binnenkort gebruik maakt van uw democratisch recht. Het
130 is een groot goed dat we moeten koesteren.

Ondanks alle vervelende berichten, zijn er ook mooie berichten ontvangen. Statenlid Er van
fractie GroenLinks is op 18 februari jl. bevallen van een mooie dochter. Namens Provinciale
Staten en Gedeputeerde Staten gaan onze felicitaties naar hen uit en zijn er bloemen naar het
135 huisadres gezonden.

Ik deel u mede, dat bericht van verhindering is ontvangen van de heer Köhler (JA21) -de heer
Jensen zal hem als fractievoorzitter vervangen-, Statenlid Van der Waart (GL), mevrouw Kuiper
(CDA), -zij is vanavond onder voorbehoud aanwezig-, de heer Hartog (VVD) en mevrouw Nanninga
140 (JA21).

Bij het wisselen van spreker bij het spreekgestoelte en bij de interruptiemicrofoon, wordt telkens
tussendoor schoongemaakt voor de volgende spreker. De spreekgestoelten PS en GS kunnen
worden afgewisseld, zodat het schoonmaken ongestoord kan gebeuren.
145 Ik herhaal de aandachtspunten voor een hybride en online-vergadering van Provinciale Staten.
Uw moties en amendementen kunt u vanaf nu en tijdens de hele vergadering tot aan de
stemming per mail indienen bij de Statengriffie, met in de cc de mede-indieners.

De moties en amendementen worden gepubliceerd zodra u deze officieel ook mondeling heeft ingediend tijdens uw bijdrage en het dictum heeft voorgelezen. U hoort mij vervolgens zeggen dat de motie daarmee onderdeel is van de beraadslagingen.

In een nieuwe online besluitvormende Statenvergadering vanavond worden alle stemmingen digitaal gedaan. Ik wil ieder Statenlid dat vanavond deelneemt aan de stemmingen oproepen om de Notuvote stemmodule vandaag alvast een keer te openen en in te loggen. Mocht u tegen problemen aanlopen bij het inloggen, dan kunt u vanaf 17:00 uur ondersteuning krijgen via de Statengriffie en de helpdesk van Notuvote.

Vandaag overdag, tijdens deze beraadslagende vergadering wordt er niet gestemd. Als er een punt van orde wordt gemaakt waarover wordt besloten wordt door de vergadering, zal ik dat doen via de fractievoorzitters, conform het addendum op het Reglement van Orde in het kader van digitaal vergaderen.

U heeft van tevoren bij de Statengriffie aangegeven wie het woord zal voeren bij een onderwerp op de agenda. De griffier houdt MS Teams in de gaten. Als een online deelnemer het handje opsteekt om het woord te vragen, dan geeft hij dat bij mij aan. Vervolgens geef ik u het woord. Voor de kijkers thuis meld ik nog dat na afloop van de beraadslagingen vandaag, de beraadslagende vergadering wordt gesloten. In de besluitvormende vergadering vanavond vinden alle stemmingen plaats van de punten die vandaag zijn besproken. De besluitvormende vergadering vangt om 20.00 uur aan.

2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden

De **VOORZITTER**: In een hybride en online vergadering wordt er geen primus vastgesteld. Een eventuele hoofdelijke stemming geschiedt op volgorde van fracties, conform het addendum op het Reglement van Orde in het kader van digitaal vergaderen.

Statenlid **KOCKEN** (GL): Ik heb in het Presidium al aangekondigd dat wij het ordevoorstel doen om de agendapunten 9, 10 en 11 van deze agenda af te halen en door te schuiven naar een volgend PS-vergadering. Wilt u dat ik dat direct toelicht?

De **VOORZITTER**: Wellicht is het goed dat ik duiding geef aan wat hier gebeurt, zodat ook de Noord-Hollanders die meeluisteren, weten wat er aan de hand is. Ik heb daar vanochtend in het Presidium met de fractievoorzitters afspraken over gemaakt. Die zal ik hier herhalen. Er is zojuist een ordevoorstel ingediend om de agendapunten 9 en 10 aan te houden. Dat betekent dat zij terugkomen in een volgende vergadering. Het ordevoorstel bij meerderheid wordt uitgevoerd. Dat zou betekenen dat er vandaag niet over die agendastukken wordt gesproken. Binnen de Staten is er behoefte om daarover het debat te kunnen voeren. Het Reglement van Orde biedt een aantal instrumenten. Gelet op het feit dat dit ordevoorstel pas vrijdag is aangekondigd, is een aantal instrumenten niet meer mogelijk. Na overleg met de fractievoorzitters heb ik afgesproken dat ik in ieder geval alle fracties in de gelegenheid zal stellen om op dit ordevoorstel te reageren, of nadere duiding te vragen aan de indieners ervan. Een aantal moties gaat specifiek over dit punt. Die moties kunnen worden ingediend. Ze zullen van commentaar worden voorzien, al dan niet door de indieners, of als het juridische of technische punten omvat, dan zal ik daar een

antwoord op geven, zodat de moties vanavond, zo nodig, in stemming kunnen worden gebracht. Dat is het voorstel zoals dat in het Presidium is besproken. Dat wijkt natuurlijk af van de normale agenda. Ik wil Statenlid Kocken in de gelegenheid stellen om nadere duiding te geven aan de reden van dit ordevoorstel. Daarna worden de fracties in de gelegenheid gesteld om daarop te reageren.

Statenlid **KOCKEN** (GL): Het ordevoorstel ziet op drie agendapunten, die wat ons betreft zodanig samenhangen dat de Staten deze of vandaag alle drie behandeld, of alle drie op een ander moment. Wat ons betreft moet dat op een ander moment. Dat heeft met name te maken met een motie die in de Tweede Kamer is aangekondigd. Daarvan is al bekend dat die een meerderheid heeft. Die motie gaat over de windafspraken vanuit landelijk. Dat regardeert ook wat er in provincies gebeurt. Bij de beslissingen, die allemaal samenhangen met de agendapunten 9, 10 en 11 en waarbij de realiteit moet worden betrokken, vinden wij het raadzaam om die, met de wetenschap die we zien aankomen over enkele weken, hier te beraadslagen. Dat is waarom we het graag willen doorschuiven. Ten eerste is het op geen enkele manier de bedoeling van een van ons in ieder geval, om er een soort truc bij te maken, dat er iets met handtekeningen aan de hand zou zijn. Wat ons betreft is het referendum net zo goed aan de orde als de Omgevingsverordening, maar niet op deze agenda. Daar zeg ik direct bij dat, wat mij betreft, dit geen uitstel, afstel en 'we laten het maar zo' is. Er liggen twee agendapunten voor en wat ons betreft gaan de windregels ook uiteindelijk gewoon van tafel. Dat is namelijk wat we in ons coalitieakkoord hebben afgesproken. Dat staat niet ter discussie.

De **VOORZITTER**: Dan geef ik de gelegenheid om te reageren.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Dit is dus precies de reden dat zoveel mensen hun vertrouwen in de politiek kwijt zijn. Door dergelijke spelletjes. Dit gaat over mensen die zich zorgen maken over een windturbine in hun achtertuin, of in het groen. Het zijn reële zorgen waarmee we iets moeten doen. De zorgen waar de VVD, vlak voor de verkiezingen, schaamteloos overheen stapt. Alsof inwoners niet door zullen hebben, wat hier aan de hand is. Mensen hebben het recht om, vlak voor de verkiezingen, te weten hoe partijen met hun kiezers omgaan, ook van de VVD.

De **VOORZITTER**: Ik heb een tussenvorm gezocht om aan de gevoelens van de Staten tegemoet te komen. U wilt allemaal reageren. Ik wil nu niet toestaan dat we een uitgebreid debat gaan voeren. Dan kunnen we de hele ochtend met elkaar over dit punt in debat gaan. Uiteindelijk moet er gestemd worden over een ordevoorstel. Als u vragen stelt aan een ander dan krijgt u het antwoord niet via een interruptie. U krijgt dat wellicht terug in een bijdrage van de partij zelf. Ik wil u ook verzoeken om uw bijdrage hier zo kort mogelijk te houden en aan te geven wat uw gevoelens daarbij is. Als u eventueel een motie wilt indienen, dan geef ik daar de gelegenheid toe. Ik wil u wel verzoeken om het te houden bij dit ordedebat.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ik was gebleven bij het recht voor inwoners dat ze weten voor welke partij ze kiezen en hoe die partij met haar kiezers omgaat. Als inwoners zo meteen denken dat de 600-meternorm behouden blijft dan is dat niet het geval. Het wordt enkel over de

verkiezingen heen getild. Het is niet op de lange baan. Een of twee vergaderingen verder wordt
 235 deze norm alsnog weggehaald. Statenlid Kocken zei het zojuist al. Ik snap het echt niet. Het
 standpunt van de VVD is kraakhelder. De 600-meternorm gaat er vanaf. Dat zei die fractie in de
 vorige commissievergadering al duidelijk. Ook in april 2021 heeft de VVD, bij monde van
 mevrouw Kaamer van Hoegee, gezegd dat deze coalitieafspraken er al lang ligt. Dus die 600-
 240 meternorm gaat ervan af. Ik snap het gewoon echt niet. Wat is gebeurd sinds de laatste
 commissievergadering, waarin de VVD zei dat ze norm hoe dan ook gaan afschaffen en dat ze
 niet vooruit wil lopen op landelijk beleid. Nu gaat de fractie wachten op landelijk beleid, dat via
 een motie wordt opgestart. Dit is volledig tegenstrijdig met wat de VVD in eerdere
 commissievergaderingen zei. Ik begrijp het echt niet.
 Wat ik ook niet begrijp is dat er vorig jaar juli een referendumverzoek is gedaan over de RES. Dat
 245 referendumverzoek kon volgens deze Staten niet doorgaan, vanwege de spoedeisendheid van de
 RES, ofwel, het bouwen van windturbines. Nu gaan we een Omgevingsverordening uitstellen, die
 de bouw van windturbines mogelijk moet maken. Dat laat dus zien dat er op geen enkele wijze
 sprake is van spoedeisendheid. Toen niet, maar ook zeker nu niet. Ik vind het schaamteloos dat
 het de vorige keer op die manier is verlopen. Als het echt spoedeisend was geweest dan hadden
 250 we vandaag in deze Staten de Omgevingsverordening gewoon behandeld. De VVD had ervoor
 kunnen stemmen dat de 600-meternorm er vanaf ging. Dan hadden inwoners van onze provincie
 kunnen weten waar ze aan toe zijn. Mijn vraag aan de VVD is: Wat is er gebeurd tussen de laatste
 commissievergadering, -waarin de VVD aangeeft de 600-meternorm te gaan afschaffen- en dit
 moment waarop de VVD aangeeft aan een nadere standpuntbepaling te willen doen en te willen
 255 wachten met het wegstemmen van de 600-meternorm?

De heer **KOYUNCU** (DENK): We hebben hard gewerkt en ons voorbereid voor een debat over de
 Omgevingsverordening vandaag. Echter hebben we vrijdag om 16:45 uur het verzoek tot uitstel
 van agendapunten van de coalitie ontvangen. Dit is heel spijtig. De discussie verplaatst zich tot
 260 na de gemeenteraadsverkiezingen. We hadden ook geen mogelijkheid om een ander
 debatvoorstel te doen vanwege de geldende termijnen. Ook zorgt het ervoor dat er andere
 vragen komen. Bij de behandeling van de RES hebben we gevraagd om te wachten op de
 ontwikkelingen. Dat kon niet, omdat er haast was. Zoals mijn collega het noemde. Ook bij het
 Referendumverzoek was er absolute haast. Nu krijgen we een voorstel tot uitstel. Dat is voor mijn
 265 fractie niet te bevatten. Ik zou graag iets meer willen weten. Wat zorgt ervoor dat wij nu echt
 even moeten wachten? Wat is zo zwaarwegend dat de coalitie met een dergelijk voorstel? Zoals ik
 er nu naar kijk dan lijkt het eerder op een tactische manier om de discussie te verplaatsen tot na
 de verkiezingen.

De heer **KLEIN** (CU): De CU is heel erg teleurgesteld over het ordevoorstel, dat zojuist is gedaan
 door de coalitiepartijen. We hebben een lang proces doorlopen, met bestuurlijke en ambtelijke
 sessies. Er is een consultatieronde geweest, op basis van een 75%-versie, een terinzagelegging en
 149 zienswijzen zijn beantwoord. Onze inwoners verwachten van nu ons en verdienen ook dat
 wij een besluit durven te nemen. Bovendien heeft ons college geen mogelijkheid onbenut gelaten
 275 om het belang te benadrukken om nu een besluit te nemen. Ik citeer alleen uit de voordracht van
 vandaag; *“Voor een aantal projecten leidt uitstel tot problemen. Daarmee komt realisatie van de*

RES-ambitie en de afspraak met het Rijk in gevaar. Als de oude regimes blijven bestaan, kan de windenergie ambitie uit de RES-en in Noord-Holland Noord niet worden waargemaakt en in Noord-Holland Zuid slechts beperkt. Het risico ontstaat dat gemeenten hun ambities niet kunnen realiseren. Vanwege maatschappelijke en bestuurlijke onrust is het van belang om hier nu duidelijkheid over te geven op korte termijn." Zoals door de heer Koyuncu genoemd: Zelfs bij de

behandeling van de RES is de spoedeisendheid als argument gebruikt om een referendum te verbieden. De reden die de coalitiepartijen nu geven voor dit uitstel zijn echt onzinnig. Als er nieuwe landelijke regels komen, beperken die sowieso onze mogelijkheden als provincie.

Ik kan dit ordevoorstel niet anders interpreteren als goedkoop, politiek opportunisme. Zijn de coalitiepartijen nu echt bang om, zo vlak voor de verkiezingen, een electoraal pijnlijk besluit te nemen? Ofwel een besluit om ruimte te bieden voor windenergie, ofwel een besluit om een referendum wel of niet toe te staan?

We zien in deze dagen heel veel voorbeelden van extreem moedige mensen. Vergeleken daarmee is de moed die je nodig hebt om een Omgevingsverordening vast te stellen toch echt wel minimaal. De CU is heel bezorgd dat dit uitstel zorgt voor onzekerheid bij gemeenten en initiatiefnemers voor duurzame energieprojecten. We kunnen ons dat niet veroorloven, want we moeten voortgang maken met het realiseren van onze duurzame energieopgave. We willen daarom heel graag weten van de coalitiepartijen of zij onverkort achter de regels staan, zoals die zijn opgenomen in de herziene Omgevingsverordening 2020 en de nieuwe

Omgevingsverordening Noord-Holland 2022. Heel concreet is onze vraag: Bent u nog steeds van plan om die bovenwettelijke verboden voor windmolens te laten vervallen, zodat we het RES-proces niet vertragen? Ik zou ook een reactie van Gedeputeerde Staten willen hebben hoe zij aankijken tegen dit voorstel, dat indruist tegen alles wat in de voordracht geschreven staat. Het mag duidelijk zijn dat ik het ordevoorstel niet zal ondersteunen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Minstens zo boos als de heer Klein verwoordt, is de SP-fractie ook. Het is eigenlijk een overval, als je om 16:45 uur op vrijdagmiddag te horen krijgt: "We gaan het toch maar niet doen." Het is bijna onfatsoenlijk. Misschien zitten er goede redenen achter, dat kan, maar ik vraag me af welke dat zijn. In de commissie heb ik al gezegd dat we moeten wachten op de uitvoering van motie Erkens/Leijten. Dat kon niet. Daar konden we niet op wachten. Er werd van alles aangevoerd om niet te wachten op de uitvoering van de motie Erkens/Leijten.

Ter voorbereiding van de bespreking van deze Omgevingsverordening had ik dan ook een motie opgesteld, die zei: We gaan voor dit onderdeel in de Omgevingsverordening wachten op de uitwerking van de motie Erkens/Leijten. Die motie kan ik nu niet eens indienen. Dus dat is al raar. Dan het referendum. Ik wil heel expliciet, ten overstaan van iedereen die meekijkt, een antwoord van de Commissaris van de Koning. Welk effect heeft dit uitstel op het aanvragen van een referendum? We hebben van de Referendumcommissie gehoord dat er geen bezwaren waren, in de huidige vorm en zonder het uitstel van de bespreking van het onderwerp. Verandert er nu iets en zo ja, wat? Of verandert er niets? Wat betekent dit voor het indienen van handtekeningen?

Mensen moeten precies weten waar ze aan toe zijn. Het is net in het Presidium besproken, maar daarvan heeft niet iedereen weet. Daarom wil ik het graag hier herhaald zien. Wordt de mogelijkheid geboden om de weigeringsgrond spoedeisendheid op te voeren? Als dat gebeurt wordt hier een nare truc uitgehaald. Dat moeten degenen die dit uitstel aanvragen volledig voor

320 hun rekening nemen, desnoods met een publicatie in de krant, waarom ze dit gedaan hebben en
aankondigen dat ze de boel in de maling nemen. Als dat zo is.
Wat mij betreft hadden we het onderwerp besproken. Als het RES-deel eruit gehaald wordt, dan
gebeurt er iets heel raars. We vallen dan automatisch terug op het bovenwettelijke. Dan is er niet
eens een debat mogelijk. Dan zou misschien zelfs de uitkomst van de motie Erkens/Leijten 800
325 of 1500 meter kunnen zijn. Dat had ik wel willen zien.
Kortom, ik ben zeer verontwaardigd. Ik voel me in de maling genomen en ik denk met mij een
groot aantal mensen. Dat referendum moet er komen.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Het gaat hier over twee onderwerpen. De Omgevingsverordening 2022.
330 De Omgevingswet is er nog niet. We zien ook een matige behandeling in de commissie van deze
wijziging, met als gevolg dat er nog veel uit te zoeken punten zijn. Daarom hadden we een stapel
moties aangekondigd en voorbereid. Het zou ons veel waard zijn om deze te bespreken in de
commissie met de commissieleden, om tot een goede voorbereiding te kunnen komen van de
Omgevingswet.
335 Dat de Omgevingsverordening 2020 uitgesteld wordt, is echt bizar. Provinciale Staten hebben de
RES vastgesteld. Die is uitgewerkt in de Omgevingsverordening. Dat zou nu ter stemming komen.
Gemeenten gaan daar vanuit. Het is goed dat er een groep inwoners is die hierover een
referendum wensen. Het nu voorbereiden van een referendum geeft ons tijd om dat correct te
doen. Het is ook de eerste keer dat we een referendum gaan organiseren. Dit ordevoorstel
340 blokkeert nu een degelijke voorbereiding voor dit referendum. De PvdD is juist voor de
mogelijkheid van een referendum. We zouden dan ook willen starten met de voorbereiding ervan.
We gaan dus akkoord met het uitstellen van de vaststelling van de Omgevingsverordening 2022.
We zien dat daar nog veel mogelijkheden zijn om dat beter te doen. Het is voor ons zeker van
belang om de Omgevingsverordening 2020 nu voort te zetten.

345 De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Ik heb tot nu toe een deel van de oppositie gehoord. Ik denk dat
ik nog niet iedereen gehoord heb. Ik kan niet reageren op dat wat ik nog niet gehoord heb. Er
zijn drie redenen voor het uitstellen van deze agendapunten: zorgvuldigheid, zorgvuldigheid en
zorgvuldigheid. We zijn bezig met het vaststellen van regels waaraan we jarenlang verbonden
350 zullen zijn. We moeten daar zorgvuldig mee omgaan. We hebben gezien welke problemen het
opleverde in Amsterdam en hoe het speelt onder de bevolking. Juist die gevoelens willen we in
overweging nemen. Daarom willen we nu even rust nemen en even kunnen nadenken over wat er
gebeurt. Het onderzoeksrapport dat is aangekondigd door de minister willen we erbij betrekken.
We willen kijken hoe het met de motie gaat, om er vervolgens in alle rust over te praten. De
355 hijgerigheid die aan de dag wordt gelegd door JA21, betreft gemeentepolitiek. Jullie krijgen wat
jullie willen en toch ageert u nu. Dat is mijn reden en dat is omdat u daar gemeentepolitieke
voordelen uithaalt. Laten we hier doen waar we voor zijn. Dat is zorgvuldig regels vaststellen. We
bedrijven hier geen gemeentepolitiek. We zitten hier in de provincie. Onze verkiezingen zijn pas
volgend jaar. Niet dit jaar.

360 Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Hoewel het nogal raar was om op vrijdag om 16:45 uur ineens te
horen dat het vandaag niet doorging, -want het was een voorstel van de coalitie, dus dan weet je

dat het een gelopen race is-, ben ik ook eigenlijk wel blij dat partijen, die in deze provincie de coalitie vormen-, waar dit in de commissie nog werd weggewuifd, nu wel zien dat er landelijke
365 afstandsnormen gaan komen. Die gaan uiteraard ook in Noord-Holland gelden. Het is dan onlogisch om vandaag aan een afstandsnorm te morrelen, die we nu al hebben. Wij zijn dus eigenlijk blij dat in dit huis vandaag niet besloten wordt om de afstandsnorm voor 600 meter van windmolens tot gevoelige bestemmingen af te schaffen. Er zijn vele mensen geweest, die ons hebben gewezen op de onwenselijkheid van molens heel dicht op huizen. Het draagvlak voor
370 windmolens kalft daarmee nog verder af. Het CDA vindt, juist omdat duurzame energie heel belangrijk is, ook draagvlak daarvoor heel belangrijk. Inwoners moeten er op kunnen rekenen dat er waarborgen zijn op dat gebied. Dat helpt voor dat draagvlak. We hebben in ons initiatiefvoorstel zeven weloverwogen criteria genoemd, die wat ons betreft, langs alle plannen moeten worden gelegd, die er zijn voor windmolens. Denk daarbij aan medefinanciering, afstand, nog meer criteria op het gebied van leefbaarheid. Dan gaan mensen er daarna ook voor. Voor het
375 uitstel van vandaag werd de redenering gebruikt dat er meer tijd nodig is voor een goede standpuntbepaling en beraadslaging. Daarom is er het verzoek om de Omgevingsverordeningen een of twee vergaderingen door te schuiven. Dat vind ik dan weer helemaal niet logisch. U had vanaf 15 december jl. uw mening hierover kunnen vormen. Wat er in de aangekondigde motie in
380 de Tweede Kamer staat, is niet heel veel anders, dan wat er in het landelijk coalitieakkoord staat. Toch lijkt deze actie de discussie over de afstandsnormen over de gemeenteraadsverkiezingen heen te tillen. Ik kan niet veel anders dan dat concluderen. Volgens mij moet er dan hier iets anders gebeuren. Over een of twee vergaderingen zijn die landelijke afstandsnormen er nog niet. Dus dat maakt eigenlijk geen verschil. Het is, met het inzicht dat nu gekomen is, verstandiger om
385 te wachten wat er landelijk gebeurt, zodat initiatiefnemers, bewoners, omwonenden van RES-gebieden en alle andere belanghebbenden niet heen en weer worden geslingerd tussen afstandsregels die gelden. Er moet wel een nieuwe Omgevingsverordening komen, als de Omgevingswet ingaat. Dat heb ik me laten uitleggen. Prima. Daarom een motie met het verzoek aan Gedeputeerde Staten om met de partiële herziening 2020 te wachten, totdat er landelijk
390 meer duidelijk is en om wel door te gaan met de Omgevingsverordening 2020.

Motie 21/07-03-2022

Duidelijke Rijksnormen afwachten

Provinciale Staten van Noord-Holland, bijeen in vergadering te Haarlem op 7 maart 2022

395 *Constaterende dat:*

- *Op verzoek van GroenLinks, VVD, D66 en PvdA de behandeling van de eerste partiele herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (VD-13) en de behandeling van de omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (VD-14) is uitgesteld;*
- *In het landelijke coalitieakkoord is afgesproken dat er "heldere afstandsnormen voor de
400 bouw van windmolens op land" komen;*
- *De motie Leijten/Erkens in de Tweede Kamer is ingediend die het kabinet vraagt dit voorjaar met duidelijke afstandsnormen te komen;*
- *In de eerste partiele herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 wordt voorgesteld geen afstandseis tussen windturbines en gevoelige bestemmingen in RES-
405 gebieden meer te hanteren.*

Overwegende dat:

- Door GroenLinks, VVD, D66 en PvdA is verzocht de behandeling van VD-13 en VD-14 “in verband met de huidige ontwikkelingen in Den Haag op het gebied van wind op land een of twee vergaderingen door te schuiven om tot een goede standpuntbepaling en beraadslaging te kunnen komen”.
- Bij een verschuiving van een of twee vergaderingen de landelijke afstandsnorm waarschijnlijk nog niet bekend zullen zijn ;
- Er een grote kans bestaat dat de landelijke afstandsnorm verhoogd gaat worden;
- Er voor initiatiefnemers en andere belanghebbenden onduidelijkheid ontstaat wanneer Noord-Holland in april of mei de afstandsnorm opheft en er later in het jaar een landelijke afstandsnorm komt;

Verzoeken GS:

- De eerste partiele herziening omgevingsverordening Noord-Holland 2020, totdat duidelijk is wat de landelijke afstandsnormen zullen worden, niet in stemming te brengen, of geheel terug te trekken, en met een nieuwe voordracht te komen voor de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022, waar de eisen van Wind-op-land gelijk zijn aan de eisen in de vigerende Omgevingsverordening.

En gaan over tot de orde van de dag.

CDA en DENK

425

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Als laatste heb ik nog een vraag. De heer Van der Maas heeft al gesproken. Waarom de keuze om het een of twee vergaderingen uit te stellen voor meer standpuntbepaling? Dat zijn we hier in feite al maanden aan het doen. Waar zit die meer zorgvuldigheid in? Die motie is niet heel veel anders dan dat er in het coalitieakkoord staat. Hoe reflecteert u daarop? Vindt u mijn motie een goed voorstel?

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Er is al veel gezegd door de andere politieke partijen. Daar wil ik me graag bij aansluiten, gezien de spreektijden. De bijdrage van de heer Klein van de CU vind ik een fantastische bijdrage. Ik sluit me aan bij wat gezegd is door CU, DENK en CDA over het ordevoorstel om dit toch weer van de agenda te halen. Zoals u zult begrijpen, zullen we tegen dit ordevoorstel stemmen.

De heer **DESSING** (FvD): Zoals u allen wellicht weet, is de fractie van Forum voor Democratie voor referenda en tegen het bouwen van windturbines. Daarmee zijn we voor het behouden van strikte afstandsnormen voor het bouwen van windturbines. We zien toch een coalitie hier, die wat in de knel komt. De voortvarendheid en alle spoedeisende argumenten die er zouden gelden, die gelden nu ineens niet meer, omdat het allemaal wat ingewikkeld wordt. We kijken daarnaar met enige geamuseerdheid. Ons motto is: Elk uitstel in dit opzicht is goed. Elk uitstel zorgt ervoor dat het argument van de spoedeisendheid verder van tafel glijdt. Dat is wat de kiezers zullen herkennen, want wij schatten de kiezers zeer hoog in. Het argument van het over de verkiezingen

heen tillen, daar zijn we niet zo voor. De kiezers prikken daar dwars doorheen. Eigenlijk zijn blij met dit uitstel. We zullen dan ook voor dit ordevoorstel stemmen.

450

De heer **LEERINK** (PvdA): Ik sluit me aan bij de woorden van Statenlid Kocken en de heer Van der Maas, als het gaat om het ordevoorstel. De PvdA heeft dat ook mede ingediend. De afgelopen tijd hebben we intensief gesproken over de Omgevingsverordeningen en ook over Wind-op-land. De PvdA staat achter hetgeen voorligt. Het lijkt ons niet verstandig om daar vandaag knopen over door te hakken, op het moment dat we weten dat we op korte termijn wellicht zullen worden ingehaald, althans op zijn minst zullen worden beïnvloed door ontwikkelingen in Den Haag en de regelgeving die vanuit daar op ons afkomt. Dat lijkt ons niet wijs. We pleiten nadrukkelijk niet voor uitstel, zowel niet voor de Omgevingsverordening en zeker niet als het gaat om het referendum. Dat staat allemaal, wat ons betreft. Soms is het verstandig om pas op de plaats te maken. Daarom steunen we dit voorstel nu om ervoor te zorgen dat we het project, zoals de heer Van der Maas zei, zorgvuldig met elkaar kunnen doorlopen en geen grote verwarring krijgen over waar we het met elkaar over hebben en om er de komende maanden niet nog meer verwarring over te krijgen, als het provinciale en wellicht een ander traject elkaar zouden kunnen gaan kruisen. Zorgvuldigheid en duidelijkheid, zijn de reden waarom we voor dit voorstel stemmen.

465

De heer **STEEMAN** (D66): Ook D66 is het eens met het ordevoorstel. Ook wij hebben in de commissie al aandacht gehad voor de parallel lopende landelijke lijn. Dit uitstel is zorgvuldig. Het behoedt ons voor een overhaast besluit op stukken, die wellicht op korte termijn worden ingehaald door landelijke besluitvorming. Ook voor het zorgvuldig en serieus behandelen van het referendumverzoek is nog altijd voldoende ruimte, zodat er straks niet de mogelijkheid ontstaat dat er een vraag gesteld wordt aan onze inwoners, die al achterhaald is op het moment dat die gesteld wordt. Ook wij hopen dat dit uitstel van korte duur zal zijn. De heer Klein heeft duidelijk gemaakt dat dit dossier maar weinig uitstel kan hebben. Terecht ook. Op de vraag van de heer Klein of de coalitiepartijen alvast een voorschot kunnen nemen op de inhoud, dat is hopelijk dus heel binnenkort aan de orde bij de alsnog inhoudelijke behandeling van de verschillende stukken.

470

475

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Wat ons betreft verdient het proces geen schoonheidsprijs. Wij delen de mening, die al geuit is door sommigen, dat elk uitstel in ieder geval prettig is. De 600-meternorm blijft bestaan. Wat onduidelijk is, -dat haal ik ook niet uit de bijdragen-, is of de uitkomsten van het onderzoek naar aanleiding van de motie Leijten/Erkens eerst geïntegreerd worden in de Omgevingsverordening voordat het stuk opnieuw hier besproken wordt. Wat is dan die zorgvuldigheid? Ik zou er zeker een voorstander van zijn dat de resultaten van het onderzoek eerst worden opgenomen, zodat er geen verandering op verandering volgt. Dan lijkt een tijdspad van een of twee maanden niet realistisch. Hoe steekt dat nu precies in elkaar? Ik zit niet in de fanclub van referenda, maar als er dan een referendum mogelijk is, dan maken we het de burgers wel erg moeilijk. Dat is een punt van aandacht. Burgers hebben niet de batterij juristen, die de overheid heeft. Het vraagt een enorm uithoudingsvermogen van burgers om een dergelijk proces in te gaan. Dan op zo een korte termijn dingen afzeggen, nadat het in een eerdere fase ook al is afgezegd, dan vraag je wel heel van burgers, als ze willen participeren. Ik heb er niet meteen een oplossing voor. Dat geef ik toe, maar het is wel een aandachtspunt.

480

490

De heer **DEEN** (PVV): Wij twijfelen aan de zuiverheid van deze oproep vanuit de coalitie. Toch scharen we ons achter de woorden van de heer Dessing, met die aanvulling dat wij voor een referendum zijn. Dit uitstel mag van ons zelfs afstel worden.

495

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ik verzoek om een korte schorsing. Dan kunnen we ons met de verschillende partijen, die het woord hebben gevoerd, beraden op hetgeen is geantwoord door de coalitiepartijen op de vragen die zijn gesteld. Het is goed voor het proces, wanneer we daar zorgvuldig bij stil kunnen staan.

500

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dat vind ik prima, maar er zijn ook vragen aan de Commissaris gesteld. Er mogen nog reacties worden gegeven door de partijen die begonnen zijn met een verklaring. Ik zou dat eerst willen doen en daarna een korte schorsing. Dat lijkt me slimmer.

505

De **VOORZITTER**: Dan zegt u precies wat ik in mijn hoofd heb. Ik geef het woord aan Statenlid Kocken om te reageren op hetgeen hier is besproken. Om technische redenen zal ik reageren op de motie van het CDA. Op de vragen aan mij als Commissaris zal ik ook nog antwoorden. Ik was niet van plan om het debat nog heel veel langer te laten duren. Zoals ik net heb aangegeven, hebben we in het Presidium afgesproken om het op deze manier te doen.

510

Statenlid **KOCKEN** (GL): Sommige reacties waren specifiek op indieners gericht. Ik kan met name namens mijn eigen partij aangeven dat dit zeker niet bedoeld is om de referendum indieners op de een of andere manier te benadelen, als het gaat om technische zaken, handtekeningen, termijnen. Dit hoort niet in hun nadeel te zijn. Zo is het ook niet bedoeld. Het verzoek om het

515

door te schuiven zou over een of twee vergaderingen moeten gaan. Het is geen afstel voor een paar jaar. Voor GroenLinks is het glashelder dat de Omgevingsverordening binnenkort gewoon moet worden vastgesteld en dat ook binnenkort de windregels worden weggehaald. Dat is iets waar we al langer dan drie jaar mee bezig zijn. De afgelopen drie jaar hebben we dat ook steeds gecommuniceerd naar de RES-regio's. Die regels gaan van tafel. Dat staat gewoon. Het is ook

520

realiteit dat er moties worden ingediend bij die twee agendapunten, dat er twee referendumvragen aan vast hangen. Voordat we hier, bijvoorbeeld, besluiten dat we een referendum optuigen, -wat vijf tot tien miljoen euro gaat kosten uit onze middelen, die we dus niet aan iets anders kunnen besteden-, terwijl we wellicht over twee of drie weken echt in een andere realiteit leven, dat wil ik in ieder geval graag bij mijn standpuntbepaling betrekken. Dat is

525

relevant voor ons. Bij alle moties die u indient, -ik zie ze nu als moties Vreemd aan de Orde van de Dag-, over windenergie, -precies daar wil je kunnen zien wat er schuift op het bovenliggende niveau. En wat vind je dan nog van die moties? Dat blijft in ieder geval mijn reden voor uitstel. Ik snap heel goed, zeker als je vanuit de oppositie bezig bent met de voorbereidingen, dat het heel vreemd en vervelend is om op vrijdagmiddag te horen dat het niet doorgaat. Het was niet mijn

530

verzoek alleen. Het leek me goed dat het voor iedereen duidelijk was, dat het verzoek in beginsel een meerderheid heeft en dat u uw weekend misschien niet nog aan die laatste verfijning van moties zou moeten besteden, maar aan wat je hiervan kan vinden. Dat heeft u ook gedaan. Ik had het liever een week eerder gedaan. Daar kan ik alleen maar mijn excuses voor maken. Het had

beter eerder gekund. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Meer kan ik er niet van
535 maken. Het is onfatsoenlijk, heeft mevrouw Alberts gezegd. Ik kan er niet meer van maken. Het is
wat het is.

Ik ben blij dat een paar partijen, die niet onze gebruikelijke bondgenoten, wel kunnen instemmen
met ons voorstel. Ik heb alle begrip voor hen die zich er niet in kunnen vinden. Ik ga er echt
540 vanuit dat we hier, binnen een of twee maanden, een heel goede discussie kunnen voeren, over
zowel de Omgevingsverordening als over de referendaverzoeken die ons zijn gedaan.

De **VOORZITTER**: Er zijn vragen gesteld door mevrouw Alberts over de consequenties. Zoals ik u
aangaf, heb ik afgelopen vrijdag contact laten opnemen met de indieners, toen zich het feit
voordeed dat dit ordevoorstel aan de orde zou komen. Ik vond het belangrijk dat de indieners
545 weten waar zij aan toe zijn. Los van de teleurstelling dat vandaag niet doorgaat, is het belangrijk
dat men weet hoe men er juridisch in zit. Wat ik hun heb kunnen garanderen is dat er ten aanzien
van de positie van de indieners van de kennisgeving niets verandert. Als u dit aanhoudt, wanneer
het ordevoorstel wordt aangenomen, dan komt het terug op de agenda. Dat is van belang. De
eerste drempel is, dat minimaal 500 stemmen zijn verzameld, drie dagen voordat het besluit
550 wordt genomen. Daarin zijn de indieners geslaagd. Het Presidium heeft besloten om de
voordracht ten aanzien van de kennisgeving ook door te geleiden naar deze vergadering. In
principe staat die rechtsgeldig op deze vergadering. Dat betekent dus dat als deze kennisgeving
terugkomt in de volgende vergadering, het niet zo is dat men weer opnieuw stemmen moet
verzamelen, maar dat de stemmen die er zijn, dat die rechtsgeldig zijn uitgebracht. Er zijn ook
555 partijen die hebben gezegd dat de stemmodule weer moet worden opengezet. Dat zou niet goed
zijn. Pas als u het definitieve besluit heeft genomen, weet de rest van Noord-Holland waar ze dan
hun stem op moeten uitbrengen. Dat betekent, -en zo is ook onze verordening vormgegeven- dat
de stemmen, die in de laatste drie dagen voor de besluitvorming worden uitgebracht, niet meer
meetellen. Je moet drie dagen voordat het besluit wordt genomen, moeten er voldoende
560 stemmen zijn binnengehaald. Die stemmen hebben ze al. Als we nu de stemmodule weer zouden
openzetten, dan worden er veel stemmen uitgebracht, maar die stemmen worden dan
uitgebracht op een kennisgeving en een besluit waarvan je nog niet precies weet of dat het
daadwerkelijke besluit wordt. U kunt bijvoorbeeld amendementen indienen. Dat heeft u ook
gedaan. Stel dat u vandaag wel had gestemd over de voordrachten van agendapunt 9 en 10 en er
565 was een groot aantal amendementen ingediend, dan zou het besluit anders moeten worden
uitgelegd. Dat betekent dat in het vervolg van het referendum, de kennisgeving, daar ook
aanpassingen zijn.

Ik geef nu een technisch antwoord op de motie van het CDA. Technisch gezien zou het niet
verstandig zijn om nu deze motie aan te nemen. Dan vraagt u eigenlijk om het besluit aan te
570 passen. Daarmee zou de kennisgeving dus niet meer betrekking hebben op het besluit zoals het
nu voorligt. Mijn advies aan uw Staten zou zijn om het te laten staan zoals het is. Daar hebben de
indieners het werk voor verricht. Mochten er straks in de vergadering door amendementen
veranderingen worden aangegeven, dan ontstaat er, ook voor de indieners, een nieuwe situatie.
Het meest zuiver en het meest betrouwbaar richting de indieners is dat we nu de garantie kunnen
575 aangeven dat het werk dat ze tot nu toe hebben verricht, zeker overeind blijft staan en dat bij het

vervolg, als deze agendapunten weer op de agenda staan, die kennisgeving gewoon rechtsgeldig tot stand is gekomen.

Op het moment dat u straks een besluit neemt over de kennisgeving, neemt u eigenlijk twee besluiten. Een: is dit referendabel, ja of nee? Daarin zit opgesloten of het een referendum betreft
580 over een rechtsgeldig besluit, waar u ook een referendum over kunt voeren. Er zijn een aantal uitzonderingsgronden. Die zijn met name genoemd. Bijvoorbeeld dat het niet kan over hogere wetgeving of iets dergelijks. Dan zit die spoedeisendheid er nog in. U neemt op dat moment dat besluit. Dat betekent niet vandaag, maar op het moment dat u gaat besluiten over die kennisgeving, daarin zit opgesloten of iets referendabel is of niet. Dat betekent ook dat u daar en
585 op dat moment met elkaar het debat zal moeten voeren. U kunt het nu niet op voorhand uitsluiten. Dat kan pas op het moment dat u daadwerkelijk dat besluit gaat nemen. Dat is in de vergadering waarin het onderwerp geagendeerd staat voor uw Staten. Dan komt het terug. Dat ten aanzien van de vragen van mevrouw Alberts.

Hiermee wil ik dit debat gaan afsluiten. We hebben alle partijen aan het woord gelaten. We
590 hebben naar iedereen geluisterd. Als de motie, die is ingediend door het CDA, blijft zoals die is, dan zal die vanavond in stemming worden gebracht. Ten aanzien van het ordevoorstel gaan we nu een peiling doen onder de fractievoorzitters.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Er is eerder door de heer Van den Berg en ook door mevrouw Alberts
595 verzocht om een schorsing. Ik sluit me daar graag bij aan. Ik heb op dit moment ook behoefte aan een schorsing.

De **VOORZITTER**: Ik kan u zeggen dat ten aanzien van dit ordevoorstel ik niet zo goed in zie
600 waar die schorsing dan toe zou moeten leiden. Ik wil nu graag overgaan tot de peiling van het ordevoorstel.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Excuses dat ik u onderbreek, maar als meerdere Statenleden om een schorsing vragen, dan is het te doen gebruikelijk die schorsing te verlenen.

605 De **VOORZITTER**: Zeker. Zijn er meer leden die de schorsing ondersteunen? Dan schors ik voor vijf minuten.

Schorsing 11.05-11.21 uur

610 De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Een aantal partijen verzocht om een schorsing. Ik neem aan dat die schorsing tot iets heeft geleid. Wie mag ik het woord geven?

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): We hebben onze motie aangepast. U wees er terecht op, -en daaraan hadden we niet gedacht-, dat ons verzoek op de een of andere manier de gedane
615 aanvraag voor het referendum in gevaar kan brengen. Dat is niet de bedoeling. We verstaan niet waarom het zorgvuldig is om vier of acht weken te wachten, waar het uitstel gedurende een of twee vergaderingen op neerkomt. We willen duidelijkheid. Dat is dat we wachten met het

behandelen van een afstandsnorm in dit huis, totdat we weten wat er landelijk echt gaat gebeuren. Dat is volgens mij ook de zorgvuldigheid waarop de coalitie doelde.

620 Het dictum van de gewijzigde motie is:

Verzoeken GS:

- *De eerste partiele herziening omgevingsverordening Noord-Holland 2020, totdat duidelijk is wat de landelijke afstandsnormen zullen worden, niet in stemming te brengen*

625

De gewijzigde motie wordt door het CDA ingediend, mede namens DENK, JA21, SP en Liberaal Noord-Holland.

630 De **VOORZITTER**: De aangepaste motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Vanavond zal over de motie worden gestemd.

Ik wil de indieners van het ordevoorstel in de gelegenheid stellen om daar op te reageren.

635 Statenlid **KOCKEN** (GL): Ik meende dat ik het wel al had gezegd, maar dan zeg ik het nog maar een keer. Het is niet de vraag of we de 600-meternorm en andere beperkende regels moeten afschaffen, - dat moeten we inderdaad doen en dat is niet waarvoor we dit uitstel voor nodig hebben. Het uitstel is nodig om alle moties, die bij de stukken liggen en de referendaverzoeken, die daarmee samenhangen, te beoordelen. Over een maand of twee maanden ligt, wat mij betreft, niet een totaal herschreven Omgevingsverordening voor, maar liggen dezelfde stukken voor. We hebben dan meer wijsheid om daarover goed te oordelen. Daarvoor hebben we dat
640 uitstel nodig. Ik zal niet instemmen met de motie, omdat we niet tot in lengte der dagen moeten wachten, met wat we al drie jaar aan gemeenten hebben voorgespiegeld, namelijk dat we die regels in Noord-Holland niet meer nodig hebben.

645 De **VOORZITTER**: Daarmee ben ik voldoende tegemoet gekomen aan alle partijen die een bijdrage wilden leveren. Als ik nu de gelegenheid zou bieden, zou u hierover nog de hele dag kunnen debatteren. Dat gaat we niet doen.

650 De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ik noem het geen tweede termijn, maar het punt van deze vergadering is dat er vragen zijn gesteld, die niet zijn beantwoord. Ik hoor nu van Statenlid Kocken dat er een andere reden wordt gegeven voor het uitstel, namelijk de behandeling van moties, amendementen en de aanpassing van de Omgevingsverordening, terwijl het in eerste instantie ging over de motie vanuit de Tweede Kamer die leidend was. Ik snap het echt niet meer. Ik denk dat onze inwoners het ook niet meer snappen. Wat is nu de zorgvuldigheid?

655 De **VOORZITTER**: We gaan geen tweede termijn doen, zoals u al aangaf. Als ik u deze woordvoering laat afmaken, dan moet ik dat ook aan alle partijen toestaan. Ik kom bij de afronding van dit ordedebat. Zoals afgesproken peilen we het ordevoorstel langs de fractievoorzitters en dan eerst de fractievoorzitters die online aanwezig zijn.

660 De heer **KLEIN** (CU): Ik heb ook geen antwoord gekregen op mijn vraag wat Gedeputeerde State vinden van de gevolgen van dit uitstel. Ik vind dat heel erg schuren. In de voordracht wordt juist de noodzaak benadrukt van snelle besluitvorming en nu moeten we, zonder reactie van Gedeputeerde Staten over wat dit betekent, een besluit nemen. Ik ben tegen dit ordevoorstel.

665 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Wij zijn tegen dit ordevoorstel.

Mevrouw **STRENS** (D66): Wij zijn voor het ordevoorstel.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Ik betreur de gang van zaken. Ik heb een aantal vragen gesteld.
670 Daarop kreeg ik geen antwoord. Volgens mij is de coalitie vergeten welke redenen ze hebben gebruikt. Ik ben tegen het ordevoorstel.

De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Ik ben voor het ordevoorstel en tegen die onzalige Omgevingswet en dus ook voor uitstel en uiteindelijk hopelijk afstel.

675 De heer **DESSING** (FvD): Voor.

De heer **DEEN** (PVV): Voor.

680 Mevrouw **ALBERTS** (SP): De SP-fractie is voor uitstel van behandeling en wel totdat er duidelijkheid is uit het Rijk. We zijn voor het ordevoorstel.

Statenlid **ZOON** (PvdD): We zijn tegen het ordevoorstel.

685 De heer **HEIJNEN** (CDA): We zijn voor dit ordevoorstel, totdat er duidelijkheid is vanuit het Rijk over de afstandsnorm.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Het moge duidelijk zijn dat de fractie van JA21 tegen dit ordevoorstel is.

690 Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Voor het ordevoorstel, hopend dat de normen van het Rijk erin opgenomen gaan worden.

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Ik ben voor.

695 De heer **LEERINK** (PvdA): Wij zijn voor het ordevoorstel.

Statenlid **KOCKEN** (GL): Mijn fractie is voor.

700 De **VOORZITTER**: Dan concludeer ik dat er een meerderheid is voor het ordevoorstel. Daarmee hebben we bij het vaststellen van de agenda besloten om agendapunt 9, 10 en 11 aan te houden.

Ik hecht er nogmaals aan om richting de indieners van de kennisgeving voor het referendum aan te geven dat daarmee de kennisgeving ook opschuift naar de vergadering waar deze besluiten wel worden behandeld en dat de handtekeningen die zijn verzameld om te komen tot deze kennisgeving ook geldig blijven tot dat moment. Daarmee verandert er niets in de rechtspositie van de indieners van de kennisgeving.

De ingediende motie wordt in stemming gebracht in de besluitvormende vergadering. Dat is motie 21, ingediend door het CDA, DENK, SP en JA21, met als titel 'Duidelijke Rijksnormen afwachten'.

Daarmee worden de agendapunten 9, 10 en 11 aangehouden.

Vanochtend is in het Presidium besloten om hamerstuk 8a Benoemen juryleden Ribbius Peletier Penning van de agenda te halen. Er zijn nieuwe juryleden gevonden, maar het was te laat om dat nog tijdens deze vergadering te kunnen behandelen. **Die voordracht komt de volgende Provinciale Statenvergadering terug.**

Er is geen actualiteit. Er zijn ook geen mondelinge vragen ingediend. Gelet op het feit dat we nu een aanmerkelijk andere vergadering hebben gekregen, is het voorstel om de spreektijd terug te brengen naar vijf uur. Kunt u daarmee instemmen? Akkoord. Dan verkorten we de vergaderduur naar vijf uur. De spreektijd wordt daarmee aangepast aan de duur van de vergadering.

Dan kom ik bij de moties Vreemd aan de Orde van de Dag. De eerste Motie VOD is ingediend door de fracties van de SP, D66, PvdD, CDA en de CU. Deze gaat over de ruimhartige opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Als men naar het dictum van de motie VOD kijkt dan zijn we sneller dan snel op onze wenken bediend. Soms gaat het heel snel in de Provincie. De Commissaris van de Koning heeft in zijn speech aan het begin van de vergadering gezegd wat er allemaal gedaan gaat worden en daar gaat Noord-Holland aan meedoen. Ik wilde nu wel de gelegenheid gebruiken om daarvoor dank te zeggen. De motie VOD wordt niet ingediend, zodat de werkzaamheden voortvarend kunnen worden voortgezet, zoals ze al gestart waren.

De **VOORZITTER**: Het is niet alleen dat we het gaan doen. We doen het ook al. De volgende motie VOD wordt ingediend door mevrouw De Groot en heeft de titel 'Extern salderen opschorten'.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ook in Noord-Holland is er een mogelijkheid om extern te salderen, met overgebleven stikstofruimte in oude vergunningen. Om bouw- of infrastructuurprojecten te kunnen laten doorgaan worden de oude natuurvergunningen veelal van oude, niet meer bestaande fabrieken gebruikt. De bestaande, of gecreëerde stikstofruimte, die feitelijk al lang niet meer gebruikt wordt, wordt omgezet naar een mogelijkheid om alsnog te gaan bouwen aan woningprojecten of wegen. Door de SP, maar ook door andere partijen in Provinciale Staten, werden meermaals vragen gesteld. Voorbeelden zijn: de reeds twintig jaar leegstaande veevoederfabriek van Brokking en de inmiddels meer dan twee jaar geleden gesloten meelfabriek van Westzanen Meneba. Mogelijk zijn er her en der in Noord-Holland nog andere voorbeelden die

745 de SP niet kent. Bouwen is fijn. Er worden voor de korte termijn problemen opgelost, maar op de lange termijn is het schadelijk voor de gezondheid van de natuur en daarmee ook van de mens. Immers, als het stikstofmonster niet rigoureus wordt aangepakt, verliest Noord-Holland natuur en biodiversiteit. Dit heeft op korte, maar ook op de lange termijn gevolgen voor al het leven in Noord-Holland. Onze Natura 2000 gebieden worden nu al ernstig overbelast met ammoniak en
750 stikstofdioxide. De Provincie Overijssel en nu ook Provincie Flevoland hebben besloten het extern salderen van oude stikstofruimte op te schorten. Weliswaar was daar een uitspraak van de Raad van State voor nodig, maar deze provincies hebben toch het goede gedaan. De SP is van mening dat Provincie Noord-Holland ook het extern salderen zou moeten opschorten en beleid moet ontwikkelen dat ervoor zorgt dat de Natura 2000 gebieden in Noord-Holland via concrete
755 maatregelen minder belast worden met deposities, zoals in de uitspraak van de Raad van State van 24 november 2021 wordt vereist. We hebben daarvoor een motie VOD opgesteld, die we nu indienen.

Motie VOD 22/07-03-2022

760 Extern salderen opschorten

*Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,
Constaterende dat:*

- *de Raad van State op 24 november 2021 een tussenuitspraak deed over de inpassingsplannen voor de Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (Uitspraak*
765 *201805874/1/R2);*
- *deze uitspraak grote gevolgen heeft voor de methodiek van het extern salderen van in h et verleden vergunde, maar niet (meer) gebruikte, stikstofruimte;*
- *de Raad van State van mening is dat naast het extern salderen inzichtelijk moet worden gemaakt welke andere maatregelen worden getroffen om de*
770 *instandhoudingsdoelstellingen van betrokken Natura 2000-gebieden te realiseren, te behouden en verslechtering te voorkomen;*
- *de provincie Noord-Holland nog natuurvergunningen verstrekt op basis van extern salderen met in het verleden vergunde, maar niet (meer) gebruikte, stikstofruimte;*
- *de provincie Overijssel, evenals de provincie Flevoland, vanwege de uitspraak van de Raad van State inmiddels de mogelijkheden om extern te salderen opgeschort heeft.*
775

Overwegende dat:

- *in Noord-Holland diverse bouw- en infrastructuurprojecten reeds in vergevorderde staat van plannenmakerij zijn;*
- *een aantal van deze projecten geen doorgang kan vinden omdat er geen*
780 *natuurvergunning verleend kan worden;*
- *door externe saldering met latente ruimte feitelijke deposities kunnen toenemen, ook met de 70/30 regel;*
- *Provinciale Staten van Noord-Holland zich ernstige zorgen maken over de Natura 2000-gebieden en zich beijveren voor zowel het terugdringen van de stikstofdepositie als het*
785 *natuurherstel;*

- *extern salderen met in het verleden vergunde, maar niet (meer) gebruikte, stikstofruimte niet in het beleid past van enerzijds terugdringen van de stikstofdepositie en anderzijds natuurherstel.*

Dragen Gedeputeerde Staten op:

- 790 · *in navolging van de provincies Overijssel en Flevoland vergunningverlening op basis van extern salderen op te schorten;*
- *beleid te ontwikkelen dat ervoor zorgt dat de Natura 2000- gebieden in Noord-Holland via concrete maatregelen minder belast worden met deposities, zoals in de uitspraak van de Raad van State van 24 november 2021 wordt vereist.*

795 *En gaat over tot de orde van de dag.*

SP

Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): Elke commissievergadering hebben we het over de zorgen in de IJmond over de uitstoot van zorgwekkende stoffen. Omwonenden maken zich zorgen over hun
800 gezondheid en zien dat bevestigd in de verschillende rapporten van RIVM. Het belang van een transitie naar de productie van groen staal en een gezonde IJmond is zeer groot. De leefomgeving en het milieu moeten beter. In de IJmond is alleen maar plek voor een groene staalfabriek. Bouwen aan een zo korte mogelijke route naar groen staal, zodat de meest vervuilde onderdelen in het productieproces op zo kort mogelijke termijn gesloten kunnen
805 worden, is van belang. Deze transitie is een zeer complexe operatie en vraagt om helderheid over financiering, de noodzakelijke infrastructuur om tot groen staal te komen, maar ook om harde afspraken met Tata Steel over haar ambities vanuit de Roadmap+. Daarom dient D66 samen met de PvdA, GL en VVD de volgende motie in.

810 **Motie VOD 23/07-03-2022**

Zicht op verbetering leefomgeving

Overwegende dat

- het productieproces van Tata Steel negatieve impact heeft op de leefomgeving, de gezondheid en het milieu;
- 815 · omwonenden zich zorgen maken over hun gezondheid en dat bevestigd zien door de verschillende RIVM rapporten;
- Tata Steel veel CO2 uitstoot;
- Nederland de verplichting heeft de CO2 uitstoot drastisch te reduceren;
- de overstap naar het produceren van groen staal goed is voor de leefomgeving,
- 820 gezondheid, het milieu en de economie.

Constaterende dat:

- de uitstoot van ZZS door Tata Steel op zo kort mogelijke termijn naar beneden moet;
- voor een spoedige uitvoering van de plannen met betrekking tot groene staalproductie een concrete planning vanuit Tata Steel en duidelijke afspraken rond de benodigde
825 procedures en vergunningstrajecten met de provincie nodig zijn;
- voor de overstap naar groene staalproductie een goede (waterstof)infrastructuur, financieel kader en ondersteuning van de lokale en regionale overheid bij de ontwikkeling van de benodigde kennis in het kader van planvorming en

vergunningverlening voorwaardelijk zijn en daarvoor betrokkenheid van het Rijk noodzakelijk is.

Spreken uit dat:

- voor de korte termijn:
 - o een significante verbetering van de leefomgeving en milieu gerealiseerd moet zijn;
 - o de resultaten geformuleerd in het Programma Tata Steel 2020-2050 en de Roadmap+ ook daadwerkelijk gerealiseerd en aangetoond moeten worden;
 - o Helderheid vanuit het Rijk komt over de financiering en noodzakelijke infrastructuur voor de Groen Staal route.
- voor de middellange termijn:
 - o De overgang naar groen staal zo spoedig mogelijk gerealiseerd wordt;
 - o De meest vervuilende onderdelen in het productieproces gesloten worden.

Verzoeken GS:

- voor 1 april 2022 duidelijkheid te bieden m.b.t. de procedures en termijnen voor de afgifte van vergunningen om tot groen staal te komen;
- er bij het Rijk op aan te dringen voorwaarden aan mogelijke subsidie regelingen te verbinden m.b.t.: o gezondheid;
 - o een termijn te verbinden waarbinnen de DRI gerealiseerd moet zijn en de KooksGasFabriek en de Hoogoven gesloten worden;
- voor 1 april 2022 duidelijk te maken welke maatregelen in de Roadmap+ wettelijke afdwingbaar zijn;
- met Tata en het Rijk in overleg te treden om te komen tot harde afspraken aangaande de niet afdwingbare maatregelen uit de Roadmap+ en de daarbij geformuleerde resultaten; waarbij tevens wordt vastgelegd wat de gevolgen zijn als doelen niet -binnen de gestelde termijn- worden behaald;
- de Staten te informeren over de voortgang van de Roadmap+.

en gaan over tot de orde van de dag.

D66, PvdA, GL en VVD

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ons standpunt wat betreft windturbines en de afstandsnormen is kraakhelder. Daarover bestaat geen twijfel, niet voor en ook niet na de verkiezingen. We willen dat de afstandsnormen behouden blijven en dat alle ontwikkelingen met betrekking tot windturbines in de ijskast gaan tot nader order en totdat er helder en eerlijk beleid is gemaakt, waarin rekening wordt gehouden met gezondheid, landschap en financiële impact. Ik denk niet dat we op deze voet moeten doorgaan. JA21 dient samen met Liberaal N-H de volgende motie VOD in.

Motie VOD 24/07-03-2022

Stop ontwikkelingen met windturbines in afwachting van landelijke afstandsnormen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Stop ontwikkelingen met windturbines in afwachting van landelijke afstandsnormen'.

Constaterende dat:

- *Gedeputeerde Staten voornemens is de komende jaren een groot aantal windturbines in Noord-Holland te laten verrijzen;*
- *steeds meer bekend wordt over de gezondheidsgevolgen en -risico's van windturbines;*
- 875 - *in het landelijke coalitieakkoord is opgenomen dat er 'heldere afstandsnormen' voor de bouw van windturbines op land komen;*
- *deze afstandsnormen eind 2022 aan de Tweede Kamer zullen worden voorgelegd.*

Overwegende dat:

- *het voortzetten van plannen met betrekking tot nieuwe windturbines in Noord-Holland niet aan de orde kan zijn zolang de aangekondigde afstandsnormen nog niet van kracht zijn.*

Verzoekt Gedeputeerde Staten

- *alle ontwikkelingen met betrekking tot nieuwe windturbines in de provincie Noord-Holland, voor zover deze binnen de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen, stop te*
- 885 *zetten tot de nieuwe landelijke afstandsnormen van kracht zijn,*
en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening, JA21 Noord-Holland en Liberaal NH

Woningbouw en bedrijvigheid mogen nooit lijden onder de bouw van windturbines. Dit vinden we
890 heel belangrijk. Mijn collega Jensen heeft het al eerder benoemd. Overal waar windturbines komen te staan, ontstaat een cirkel waar geen woningen kunnen komen te staan. Dat vinden we zorgelijk, met een woningtekort van 279.000 woningen in 2022. Hiermee moeten we direct stoppen. Op andere locaties lijdt de bedrijvigheid eronder, zoals de bouw van supermarkten, scholen of andere openbare gebouwen. We willen dat daaraan een einde komt. We stellen voor
895 dat we gaan waarborgen dat woningbouw en bedrijvigheid nooit mogen lijden onder de bouw van windturbines.

Motie VOD 25 /07-03-2022

Woningbouw en bedrijvigheid mogen nooit lijden onder de bouw van windturbines

900 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Woningbouw en bedrijvigheid mogen nooit lijden onder de bouw van windturbines'.*

Constaterende dat:

- *gevoelige bestemmingen zoals genoemd in de Wet geluidhinder, zoals woningen,*
- 905 *ziekenhuizen en kinderopvangcentra, volgens huidige en toekomstige wetgeving enige afstand dienen te houden van windturbines;*

Overwegende dat:

- *het woningtekort op dit moment 279.000 woningen betreft ;*
- *de bouw van windturbines de bouw van woningen en/of bedrijvigheid kan frustreren;*

910 *Verzoekt Gedeputeerde Staten:*

- *te waarborgen dat woningbouw en bedrijvigheid nooit lijden onder de bouw van windturbines, en gaan over tot de orde van de dag.*

Ondertekening, JA21 Noord-Holland

915 Dan de belangrijkste motie VOD. Ik vind het ontzettend spijtig dat we vandaag de
Omgevingsverordening niet kunnen behandelen. Zeker ook vanwege de argumenten die zojuist
naar voren zijn gebracht. Zo vlak voor de verkiezingen. JA21 vindt dat de 600-meternorm in
Noord-Holland en zeker ook in Amsterdam behouden moet blijven. Ik wil dat we vandaag
duidelijk maken naar onze inwoners wat daarin ons standpunt is. JA21 dient een motie in om de
920 600-meternorm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemming in Noord-
Holland te handhaven.

Motie VOD 26 /07-03-2022

Behoud de 600 meter norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen
925 in Noord-Holland

*Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te
Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag;*

Constaterende dat:

- *de provincie Noord-Holland voornemens is de bouw van windturbines op een afstand van*
930 *minder dan 600 meter van gevoelige bestemmingen, zoals woningen, mogelijk te maken.*

Overwegende dat:

- *het onwenselijk is als windturbines te dicht bij gevoelige bestemmingen, zoals woningen,
gebouwd worden.*

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

935 - *de 600 meter-norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen in
Noord-Holland te handhaven, en gaat over tot de orde van de dag.*

Ondertekening, JA21 Noord-Holland

Dan is er nog een variatie op voornoemde motie. Ik zie de laatste tijd veel berichten voorbij
940 komen van een politieke partij in Amsterdam, genaamd VVD. Die fractie blaast hoog van de toren
dat ze geen windturbines wil in Amsterdam en dat ze daarvoor gaat zorgen. Wij dachten aan
collegialiteit en besloten de VVD in Amsterdam een handje te helpen en komen met een
specifieke motie VOD voor de regio Amsterdam. Ik denk dat VVD Amsterdam er erg blij mee zal
zijn. Misschien dat VVD Noord-Holland hen een handje kan helpen. De 600-meternorm voor de
945 afstand van windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen blijft behouden in de
gemeente Amsterdam.

Motie VOD 27/07-03-2022

Behoud de 600 meter norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen
950 in de gemeente Amsterdam

*Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te
Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag;*

Constaterende dat:

- *de provincie Noord-Holland voornemens is de bouw van windturbines op een afstand van*
955 *minder dan 600 meter van gevoelige bestemmingen, zoals woningen, mogelijk te maken.*

Overwegende dat:

- *het onwenselijk is als windturbines te dicht bij gevoelige bestemmingen, zoals woningen, gebouwd worden.*

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- 960 - *de 600 meter-norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen in de gemeente Amsterdam te handhaven, en gaat over tot de orde van de dag.*

Ondertekening, JA21 Noord-Holland

965 In het verlengde daarvan. We hebben Noord-Holland en Amsterdam gehad. De argumenten zijn duidelijk. We willen de windturbines niet op land, vanwege de genoemde bezwaren, slagschaduw, landschapsvervuiling, de financiële impact, gezondheidsschade die nog heel goed onderzocht wordt. Wij vinden het op dit moment te risicovol om windturbines op land te bouwen. Zeker ook gezien het feit dat er andere mogelijkheden zijn. We verzoeken Gedeputeerde Staten geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines op land, voor zover deze binnen de
970 bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen.

Motie VOD 28/07-03-2022

Geen windturbines op land

975 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Geen windturbines op land. Constateerend dat:*

- *Gedeputeerde Staten voornemens is de bouw van windturbines in onze provincie mogelijk te maken.*

Overwegende dat:

- 980 - *er efficiëntere, goedkopere en minder overlastgevende mogelijkheden zijn om energie op te wekken dan met windturbines op land.*

Verzoekt Gedeputeerde Staten,

- *geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines op land, voor zover deze binnen de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen,*
- 985 *en gaat over tot de orde van de dag,*
Ondertekening, JA21 Noord-Holland

De volgende motie VOD. We willen geen medewerking verlenen aan de bouw van zonne-energie of windturbines boven de RES-doelstelling van 35 terawattuur (TWh). Het Planbureau voor de
990 Leefomgeving heeft in december 2021 een nieuw rapport uitgebracht, waarin ze verschillende bandbreedtes hebben laten zien, wat mogelijk is aan opwek. Het midden daarvan komt op ongeveer 41 TWh uit. Het einde van de bandbreedte komt uit op 55 TWh. Ik denk dat we daar heel goed zitten ten opzichte van de gestelde 35 TWh. Daarnaast hebben we ook een afspraak gemaakt in het Klimaatakkoord in 2019. Als de 35 TWh behaald is, moeten we in eerste instantie
995 naar Zon-op-dak kijken en niet naar windturbines op land of op akkers. Wij willen die afspraak graag van harte ondersteunen.

1000 **Motie VOD 29/07-03-2022**

Verleen geen medewerking aan de bouw van zonne-energie of windturbines boven de RES doelstelling van 35 TWh.

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Verleen geen medewerking aan de bouw van zonne-energie of windturbines boven de RES doelstelling van 35 TWh.'

1005

Constaterende dat:

- *uit recente cijfers van onder meer het PBL blijkt dat het beoogde landelijke doel van 35 TWh hernieuwbaar opgewekte elektriciteit uit zonne-energie en windenergie in 2030 niet in het geding komt;*

1010

Overwegende dat:

- *de ambities uit de RES dus eenvoudig kunnen worden afgeschaald zonder dat de RES-doelen in het geding komen;*
- *met name de bouw van windturbines het draagvlak voor de energietransitie steeds verder ondermijnt.*

1015

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- *geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines en zonne-energie op land indien hierdoor het totale RES-bod van 35 TWh in 2030 wordt overstegen, en gaan over tot de orde van de dag.*

Ondertekening, JA21 Noord-Holland

1020

Mochten die windturbines er toch moeten komen, dan moet er voldoende draagvlak voor zijn. Het kan zijn dat gemeenten of inwoners wel op windturbines zitten te wachten. Dan moeten we ze daar in ondersteunen, maar dan wel met een meerderheid van die inwoners.

1025

Motie VOD 30/07-03-2022

Geen draagvlak geen windturbines

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Geen draagvlak geen windturbines'.

1030

Constaterende dat:

- *Gedeputeerde Staten voornemens is de bouw van windturbines in onze provincie mogelijk te maken.*

Overwegende dat:

- *het draagvlak voor de bouw van windturbines (vooral in zoekgebieden) onder druk staat.*

1035

Verzoekt Gedeputeerde Staten,

- *geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines, voor zover deze binnen de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen, indien er in een zoekgebied onvoldoende draagvlak is,*

en gaat over tot de orde van de dag.

1040

Ondertekening, JA21 Noord-Holland

In de huidige provinciale Omgevingsverordening staan best wel goede punten, zoals de minimale lijnopstelling en zelfs de draairichting en verschijningsvorm van windturbines, waardoor het landschap niet verrommelt, of dat niet overal en nergens windturbines komen te staan, in
1045 verschillende vormen en van verschillende hoogtes. Dat doet ons mooie Noord-Hollandse landschap geen goed. We willen dat graag behouden,.

Motie VOD 31/07-03-2022

Minimale lijnopstelling en dezelfde draairichting en verschijningsvorm voor windturbines
1050 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Minimale lijnopstelling en dezelfde draairichting en verschijningsvorm voor windturbines'.*

Constaterende dat:

- *Gedeputeerde Staten voornemens is de bouw van windturbines in onze provincie mogelijk
1055 te maken.*

Overwegende dat:

- *windturbines een grote impact hebben op de leefomgeving van inwoners van gevoelige bestemmingen, zoals woningen.*

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

1060 - *geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines, voor zover deze binnen de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen, indien:*

- *de windturbines niet in een lijnopstelling worden geplaatst van minimaal drie windturbines;*

1065 - *de rotorbladen van de windturbines binnen een lijnopstelling niet dezelfde draairichting hebben; en*

- *de windturbines binnen een lijnopstelling niet eenzelfde verschijningsvorm hebben,*

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening, JA21 Noord-Holland

1070

In een volgend artikel van de Omgevingsverordening zagen we nog een regel staan over de maximale ashoogte van 120 meter voor windturbines. Het lijkt me heel goed om niet al te hoge windturbines in ons 'laagbouw-landschap' te gaan plaatsen. Dat willen we ook graag behouden.

1075 **Motie VOD 32/07-03-2022**

Maximale ashoogte van 120 meter voor windturbines

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Maximale ashoogte windturbines'.

1080 *Constaterende dat:*

- *Gedeputeerde Staten voornemens is de bouw van windturbines in onze provincie mogelijk te maken.*

Overwegende dat:

- *windturbines een grote impact hebben op de leefomgeving van inwoners van gevoelige bestemmingen, zoals woningen.*

1085

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- *geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines, voor zover deze binnen de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen, indien de maximale ashoogte meer dan 120 meter bedraagt, en gaat over tot de orde van de dag.*

1090

Ondertekening, JA21 Noord-Holland

Dat was het windturbineverhaal. We hebben nog een laatste motie VOD. In de afgelopen tien jaar is behoorlijk veel gesproken over biomassacentrales. Er staat zelfs in het Noord-Hollandse coalitieakkoord dat we die biomassacentrales toch echt niet moeten willen. Veel discussies zijn stilgevallen op het afwachten van het afbouwpad wat de nationale regering gaat prijsgeven. Dat hoorden we al in 2020. Toen werd het 2021. Inmiddels leven we in 2022 en dat afbouwpad is nog steeds niet gepresenteerd, waardoor we nog steeds geen biomassacentrales kunnen tegenhouden. Dat vind ik heel spijtig en ik hoop een groot gedeelte van deze Staten ook. Zeker ook omdat in het afgelopen jaar weer 814 miljoen euro naar biomassa is gegaan. Dat is echt zondegeld.

1095

1100

Motie VOD 33 /07-03-2022

Stel paal en perk aan het subsidiëren van biomassa!

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Stel paal en perk aan het subsidiëren biomassa!'.
1105

Constaterende dat:

- afgelopen jaar 814 miljoen euro subsidie naar biomassa is gegaan;
- het aandeel 'hernieuwbare' energie uit biomassa steeds verder toeneemt ;
- het beloofde afbouwpad voor subsidiëring van biomassa nog altijd op zich laat wachten.

1110

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- om bij de regering aan te dringen om een moratorium in te stellen op nieuwe biomassacentrales.

en gaan over tot de orde van de dag.

1115

Ondertekening, JA21 Noord-Holland en Partij voor de Dieren Noord-Holland

De **VOORZITTER**: De 10 moties VOD maken onderdeel uit van de beraadslaging, zodra deze zijn ontvangen door de griffie.

De PvdD is de volgende fractie die een motie VOD indient, met als titel 'Slim omgaan met maatschappelijk, verschillende opties toekomst Tata Steel verkennen'
1120

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Eerst de mededeling van mijn collega Zoon dat de vorige motie VOD van JA21 mede is ingediend door de PvdD.

1125

Mark Rutte zei ooit: "*Visie is als een olifant die het zicht belemmert.*" Hij had beter kunnen zeggen: "*Tunnelvisie is als een olifant die het zicht belemmert.*"

De aantasting van natuur en gezondheid door Tata duurt al decennia. En als het gaat om oplossingen, lijken overheden van de ene in de andere tunnelvisie te springen. Eerst het plan voor CO₂-opslag en nu Tata's invulling van zogenaamd 'groen staal', dat stiekem niet zo heel groen is.

We gaan eerst in op de motie VOD van de coalitie. Dan op onze eigen motie, waarmee we samen met omwonenden het Rijk uit de tunnelvisie willen helpen.

De **VOORZITTER**: Statenlid Kostić, het is niet de bedoeling dat u gaat becommentariëren wat de coalitie wil, maar wat u wilt. Dat is het bijzondere van een motie VOD. Daarover hebben we geen debat. U krijgt straks nog wel een reactie vanuit het college op de moties die zijn ingediend. Ik vraag u te beperken tot uw eigen motie. Anders gaan we straks moties VOD indienen om elkaar hier uitgebreid te kunnen becommentariëren. Dat is niet de bedoeling. Ik wil u toch verzoeken het kort te houden.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Het is een onderdeel van mijn motie.

De **VOORZITTER**: Ik wil u toch verzoeken om uw eigen motie te voorzien van argumenten waarom u de motie indient en vervolgens niet alle andere moties van commentaar te voorzien. Dan gaat dit instrument zijn doel voorbij. Graag het verzoek om uw eigen motie nu toe te lichten.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Wij gehoorzamen natuurlijk braaf. We slaan het commentaar op de motie VOD van de coalitie over. Dat is jammer want het heeft wel betrekking op wat wij uiteindelijk willen voorstellen.

We vragen ons wel af of andere partijen, hier in het algemeen, wat vaker met omwonenden in gesprek gaan, als het gaat om Tata Steel, om te kijken wat ze voor omwonenden kunnen doen. Hoe zou zo een motie vorm kunnen worden gegeven? Dat is een tip die we willen meegeven. Ik denk dat de meeste Statenleden een email hebben ontvangen van de omwonenden om toch een aantal aspecten explicieter mee te nemen. Ze hebben opgeroepen om meerdere routes voor Tata Steel te verkennen.

Zo komen we ook op onze motie. Niet zo lang gelden riep PvdD om uit de tunnelvisie richting opslag en afvang van CO₂ (CCS) te stappen. Toen was ook steeds het antwoord: "Het kan niet anders. Dit is de beste route. Als we meer opties verkennen treedt vertraging op."

Nu is die route gelukkig van de baan. Maar in plaats van dat proces te leren, wordt nu vol gas op de volgende tunnelvisie aangestuurd. Laten we eindelijk de maatschappelijk kosten en baten van alle scenario's, zoals afschaling, uitzoeken. Dat is waar omwonenden om vragen. Daarmee kunnen de Nederlandse ambities voor waterstof nog steeds worden doorgezet. Het gaat straks mogelijk om miljarden aan maatschappelijk geld en infrastructuur. Dan kan je niet zeggen 'We gaan er niet over'. Volksvertegenwoordigers moeten een goed geïnformeerde keuze kunnen maken.

De Provincie gaat niet in haar eentje over de toekomst van Tata, maar ze kan wel sturen bij het Rijk. Daarom dienen we samen met SP, DENK, FvD en 50PLUS/PvdO de motie 'Slim omgaan met maatschappelijk geld, verschillende opties toekomst Tata Steel verkennen' in.

1170 We roepen onze collega's op om tunnelvisie te voorkomen en achter deze motie te gaan staan.

Motie VOD 34/07-03-2022

Slim omgaan met maatschappelijk geld, verschillende opties toekomst Tata Steel verkennen
Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022, ter behandeling
1175 *van agendapunt "Moties vreemd aan de orde van de dag";*
constaterende dat:

- *de gezondheid van de bewoners rond Tata Steel significant slechter is dan die van bewoners elders in Nederland. Onder meer longkanker, luchtwegklachten en hoofdpijn komen in de IJmondregio significant vaker voor dan elders in Nederland;*
- 1180 - *kinderen extra getroffen worden door de uitstoot van Tata Steel. Door lood en PAK wordt hun gezondheid ernstig bedreigd;*
- *een van de belangrijke Europese milieubeginselen het principe 'de vervuiler betaalt' is en dit ook verankerd is in de Omgevingswet en Omgevingsvisie;*

overwegende dat:

- 1185 - *we op dit moment op een belangrijk kantelpunt staan wat betreft de richting van Tata Steel en het daarom belangrijk is dat we inzicht hebben in de gevolgen van de verschillende alternatieve scenario's;*
- *tot nu toe slechts over twee opties/toekomstplannen voor Tata Steel is gesproken: CCS (CO2opslag) en 'groen staal' (in de vorm van het huidige plan van Tata zelf);*
- 1190 - *de CCS-optie inmiddels van de baan is;*
- *er ook andere opties zijn, die o.a. in een CE Delft startnotitie in opdracht van bewoners zijn geschetst;*
- *een beslissing over een eventuele miljardenuitgave door het Rijk zorgvuldig moet worden genomen, en de maatschappelijke kosten en baten van verschillende scenario's voor Tata*
1195 *Steel duidelijk moeten zijn;*
- *diverse Tweede Kamerfracties de behoefte aan een deadline benadrukken, waarop verschillende scenario's worden voorgelegd;*

gehoord de discussie, roepen GS op:

- *het Rijk op te roepen om ook de andere opties zoals genoemd door CE Delft (o.a. afschaling) te verkennen en daarbij gezondheid sterk te laten meewegen, voordat er*
1200 *miljarden maatschappelijk geld in Tata worden gepompt;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Partij voor de Dieren, SP, DENK Noord-Holland, FvD Noord-Holland en 50PLUS/PvdO

1205 De **VOORZITTER**: De motie VOD maakt onderdeel van de beraadslaging.

Dan gaan we naar de motie VOD, ingediend door GL, D66 en PvdA, met als titel 'Voorkeursrecht gemeenten en stikstof'.

1210 Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Stikstof blijft de nieuwskoppen halen. De SP heeft er ook al iets over gezegd. Overijssel schort het extern salderen op. Noord-Holland is er negatief mee in het nieuws gekomen. Onze Gedeputeerde Staten stuurden al een brandbrief. GL heeft eerder haar onvrede over extern salderen aangegeven. We snappen wel dat er stikstofruimte nodig is voor beleid dat

ook de duurzaamheid van de provincie verder versterkt. Als de stikstofruimte van fabrieken, die al meer dan twintig jaar dicht zijn, ineens in de omloop komt, dan wordt dat natuurlijk erg ongelooftwaardig. We hebben al eerder aangegeven dat geen enkele overheid mogelijkheden onbenut mag laten om zelf ook verantwoordelijkheid te nemen voor de situatie die er nu ligt, namelijk dat we tweeënhalfjaar na een rechterlijke uitspraak nog steeds aan het modderen zijn over hoe we dit probleem gaan oplossen. In Noord-Holland staan de gebiedsgerichte maatregelen in de startblokken. Een aanpak waar we integraal gaan kijken hoe we stikstofdepositie kunnen verminderen en waar ook natuurversterking, de Voedselvisie, de landbouwtransitie vorm kunnen geven. Een mooie en pittige opgave. Onlangs hebben we er kennis van genomen dat de provincie met de Wet Voorkeursrecht Gemeenten wellicht een extra stap kan zetten om deze ingewikkelde opgave vorm te geven. In tegenstelling tot wat de naam suggereert kunnen alle overheden deze wet gebruiken en niet alleen gemeenten. Als daar een mogelijkheid in zou zitten dan zouden wij vinden dat we serieus moeten kijken of die iets kan opleveren. We vragen het college via een motie om de voor- en tegenargumenten, de mogelijke kaders voor het gebruik van deze wet in relatie tot stikstofdepositie in kaart te brengen, zodat we daarover in de commissie NLG een gefundeerde discussie kunnen voeren.

Motie VOD 35/07-03-2022

Voorkeursrecht Gemeenten en Stikstof

Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 07-03-2022

Overwegende dat het huidige pakket aan maatregelen om stikstofdepositie te beperken voor Noord-Hollandse natuurgebieden weinig oplossingen aanreikt.

Verder overwegende dat mogelijke aanknopingspunten die de Wet Voorkeursrechtgemeentes biedt nog onderbelicht zijn gebleven, deze wet geeft namelijk overheden mogelijkheden om bedrijven van stoppende veehouders als eerste op te kopen.

Ook overwegende dat dat koppelkansen zou kunnen bieden om ook de Voedselvisie verder uit te bouwen, de Landbouwtransitie te versnellen en de natuur te versterken.

En tot slot overwegende dat de gebiedsgerichte aanpakken in het kader van reductie van stikstofdepositie in de startblokken staan en een verkenning van de mogelijkheden die de Wet Voorkeursrechtgemeentes zou kunnen bieden, daarin nu nog meegenomen kan worden.

Verzoeken GS in een notitie de kaders te verkennen waaronder de Wet Voorkeursrecht Gemeentes gebruikt zou kunnen worden om meer mogelijkheden te creëren om stikstofdepositie op

natuurgebieden te omlaag te brengen.

En spreken uit deze notitie voor het zomerreces te willen bespreken in de commissie Natuur, Landbouw, Gezondheid.

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening, GroenLinks Noord-Holland, D66 Noord-Holland en PvdA Noord-Holland

De **VOORZITTER**: De motie VOD maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Dan gaan we naar de motie VOD, ingediend door het CDA over voedselzekerheid. Mevrouw Koning licht de motie toe.

Mevrouw **KONING** (CDA): Ons hart vult zich met zorg als we lezen en horen over de situatie rond de oorlog in Oekraïne. Onze gedachten zijn bij de bevolking. Velen van hen moeten de wapens oppakken om hun land te verdedigen. Anderen zijn op de vlucht. Onze gedachten zijn bij hun allen. Ver weg, maar toch eigenlijk ook zo dichtbij. De oorlog in Oekraïne heeft impact op ons
1260 allen en op de grondstoffenvoorziening voor een groot deel van de wereld. Naast grondstoffen zoals gas en ijzererts is Oekraïne ook een land dat veel voedsel produceert en exporteert. Voedsel is geen bijzaak, maar voedsel is hoofdzaak. De laatste dagen bereiken ons berichten dat het in Oekraïne voor veel agrarische ondernemers om hun land te bewerken of in te zaaien. Er is vaak geen zaak en geen brandstof voor de machines. Een groot deel van het personeel is niet in
1265 de gelegenheid om naar het werk te gaan, vanwege de oorlog. Oekraïne is de graanschuur van Europa en ook een grote exporteur van zonnebloemolie, aardappelen, honing en eieren. Er is elk jaar maar een korte periode in het voorjaar dat je het land kunt inzaaien, dat je aardappels kunt poten. Niet kunnen zaaien betekent ook niet kunnen oogsten. Allereerst is dit een groot punt van zorg voor de voedselvoorziening van de bevolking en de dieren in Oekraïne. Een groot land met
1270 een populatie van veertig miljoen inwoners. Hongersnood dreigt. Omdat Oekraïne normaliter veel landbouwproducten exporteert wordt dit ook een groot punt van zorg van landen in Europa, het Midden Oosten en Afrika. Deze landen leunen voor hun voedselvoorziening op de export vanuit Oekraïne. Daar komt de boycot van Rusland ook nog bij. Omdat landelijk en wereldwijd de voedselzekerheid van levensbelang is voor de bevolking vragen we hiervoor uw aandacht. Export
1275 van voedsel vanuit Oekraïne en Rusland wordt zeer onzeker. Voedsel wordt schaarser en de prijzen beginnen nu al te stijgen. Mensen met een kleine beurs beginnen nu al financieel in problemen te komen door de oplopende prijzen van voedsel en andere eerste levensbehoeften. We hebben als provinciale politici de verantwoordelijkheid om naar het grote geheel te kijken en ook de voedselzekerheid in ons beleid mee te laten wegen, ook voor onze eigen inwoners en
1280 zeker die met een kleine beurs. Daarom dienen we de volgende motie VOD in.

Motie VOD 36/07-03-2022

Voedselzekerheid

Provinciale Staten van Noord-Holland, bijeen in vergadering te Haarlem op 7 maart 2022 ter
1285 *behandeling van agendapunt 16 – Advies GS motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag*
Constaterende dat:

- *De oorlogssituatie in Oekraïne invloed heeft op de wereldvoedselvoorziening en voedselzekerheid;*
- *Oekraïne en Rusland belangrijke producenten zijn van voedsel waaronder tarwe. Rusland*
1290 *de op één na grootste exporteur van tarwe is en Oekraïne de op drie na grootste. Deze landen samen goed zijn voor een derde van de uitvoer. Verschillende regio's in de wereld afhankelijk zijn van deze productie, waaronder Europa, het Midden-Oosten en Noord-Afrika.*

Overwegende dat:

- 1295 · *Voedselzekerheid van levensbelang is voor de bevolking;*
- *Het zaaien van gewassen in grote delen van Oekraïne door de oorlog niet mogelijk lijkt te zijn.*
- *Export van voedsel vanuit Oekraïne en Rusland zeer onzeker wordt.*

- 1300
- Door de ontwikkelingen in Oekraïne en Rusland voedsel schaarser wordt en de voedselprijzen naar verwachting binnenkort sterk zullen stijgen;
 - Dat ook mensen met een kleinere beurs moeten kunnen blijven voorzien in hun behoefte aan voedsel.

Roepen GS op om:

- 1305
1. Eventueel samen met het rijk of binnen IPO-verband te onderzoeken wat de oorlogssituatie in Oekraïne en de sancties tegen Rusland betekenen voor de voedselzekerheid op korte en langere termijn;
 2. Te bekijken of het Noord-Hollandse beleid dat betrekking heeft op landbouw en voedselproductie aanpassing behoeft als gevolg van de oorlogssituatie en dit terug te koppelen aan PS.

1310 En gaan over tot de orde van de dag.
CDA Noord-Holland

De **VOORZITTER**: De motie VOD maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

1315 De stemming over de moties VOD zal plaatsvinden in de besluitvormende vergadering. Aan het eind van deze vergadering zal daar waar nodig reflectie worden gegeven op de ingediende moties.

Wenst iemand nog het woord over de agenda? Zo niet, dan is de gewijzigde agenda voor de beraadslagende vergadering overeenkomstig het voorstel van het Presidium en met inachtneming van het ordevoorstel vastgesteld.

1320

3a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding

De **VOORZITTER**: Er zijn geen stukken ter bekrachtiging geheimhouding ingekomen.

1325

3b. Lijst geheimhouding PS

De **VOORZITTER**: Er zijn geen opmerkingen ontvangen door de griffie. Als er niemand verder het woord over verlangt, dan stel ik voor de lijst voor kennisgeving aan te nemen.

1330

4. Vaststelling notulen van de beraadslagende en besluitvormende vergaderingen van 31 januari 2022

Zie besluitvormende vergadering.

1335

5. Vaststelling Strategische Statenagenda

Zie besluitvormende vergadering

1340

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken

Zie besluitvormende vergadering.

7. Voortgangslijst van moties

1345 Zie besluitvormende vergadering.

8 Voorlopig aangemerkt als hamerstuk

Zie besluitvormende vergadering.

1350

8a. Benoeming juryleden Ribbius Peletier Penning

(Voordracht 01-2022)

Dit agendapunt is komen te vervallen. Het punt wordt doorgeschoven naar de volgende PS-vergadering.

1355

8b. Zienswijze Provinciale Staten op Kadernota 2023 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

(Voordracht 12-2022)

8c. Randstedelijke Rekenkamer 1^e begrotingswijziging 2022 voor zienswijze

(Voordracht 15-2022)

1360

8d. Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2

(Voordracht 16-2022)

De voordrachten worden conform het voorstel van het Presidium afgedaan als hamerstuk.

1365

9. AANGEHOUDEN: Eerste partiele herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (Voordracht 13-2022)

Zie agendapunt 2. Het agendapunt is uitgesteld.

1370

10. AANGEHOUDEN: Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (Voordracht 07-2022)

Zie agendapunt 2. Het agendapunt is uitgesteld.

1375

11. AANGEHOUDEN: Referendumverzoek Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (Voordracht 20-2022)

Zie agendapunt 2. Het agendapunt is uitgesteld.

1380

De **VOORZITTER**: Ik stel voor om nu een lunchpauze te houden tot 13.00 uur.

Schorsing 12.06 – 13.04 uur.

1385 De **VOORZITTER**: We hervatten de Statenvergadering van 7 maart 2022. De inwoners die nu inschakelen: Welkom bij de Provinciale Statenvergadering. Een aantal Statenleden is online aanwezig. Andere Statenleden zijn fysiek aanwezig in de Statenzaal van het Provinciehuis.

12. Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029

1390 (Voordracht 18-2022)

De **VOORZITTER**: Ik geef het woord aan de heer Terwal.

1395 De heer **TERWAL** (VVD): Tijdens de commissievergadering Mobiliteit en Bereikbaarheid van februari jl. hebben we een goede discussie met elkaar en de gedeputeerde gehad over het voorliggende integraal Meerjaren Programma Infrastructuur. Iedere fractie had zo haar eigen accenten. De VVD richtte zich met name op het door de West Friese gemeenten ervaren knelpunten op het onderliggende wegennet van de Westfriisiaweg en op de onveiligheid van de N203, tussen Uitgeest en Castricum. Ik ben blij met de toezegging van de gedeputeerde dat hij in

1400 het eerstvolgende regionale overleg met de West Friese mobiliteitswethouders het gesprek met hen zal aangaan over genoemde knelpunten. Ook ben ik verheugd met de toezegging dat in de studiefase richting het groot onderhoud van de N203 in 2028 een verbreding van de weg wordt meegenomen. Een verbreding van deze provinciale weg die niet aan de CROW-richtlijnen inzake verkeersveiligheid voldoet, is de enige oplossing om deze gevaarlijke weg echt veilig te maken.

1405 Waar de VVD minder over te spreken is, is dat tegen de afspraken in, extra geld wordt uitgetrokken voor de verduurzaming van de provinciale infrastructuur. Bij de vaststelling van de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG) eind 2020 was mijn fractie in de veronderstelling dat er maximaal 7,5 miljoen euro zou worden vrijgemaakt tot aan het einde van deze Statenperiode voor het verduurzamen van onze provinciale infrastructuur. Dan wekt het de

1410 verbazing dat we in deze voordracht wederom gevraagd worden om 1,3 miljoen euro extra uit te trekken voor duurzaamheidsmaatregelen bij het project N241, beter bekend als de A.C. de Graafweg. Als liberalen zijn we niet tegen verduurzaming, maar wel als dit ten koste gaat van toekomstige projecten, ter verbetering van de verkeersveiligheid of de doorstroming, zoals helaas ook in de voordracht te lezen valt. Bij de geschetste toekomstige krappe financiële ruimte is de prioritering van mijn partij: 1. Verkeersveiligheid, 2. Doorstroming en 3. Verduurzaming.

1415 Ik vraag de gedeputeerde of dit een laatste plak salami is in deze op het eerste oog salamitechniek, om steeds maar weer een beetje extra geld naar verduurzamingsprojecten te sluizen, zoals bijvoorbeeld een heuse bijensnelweg, The Honey Highway bij het project Hoogwaardig Openbaar Vervoer Legmeerdijk in Aalsmeer. Ik moest er even voor Googlen.

1420 Tot slot wil de VVD niet alleen haar zorgen uiten over de voorspelde toekomstige tekorten op mobiliteitsgebied, maar ook met een deel van de oplossing komen. Bij het eerder genoemde project N241 wordt op dit moment gewerkt als een bouwteam tussen provincie en aannemer en wordt door middel van een kostentafel en een risicotafel getracht risico's eerder in de kaart te brengen en zo mogelijke kostenoverschrijdingen te minimaliseren. Dit is een goede ontwikkeling.

1425 Mijn fractie hoopt dat bij positieve resultaten dit mogelijk de standaardprocedure wordt bij grote infrastructurele projecten. Daarom dien ik samen met CDA, PvdA, D66 en JA21 een motie in.

Motie 37/07-03-2022

Verkenning bouwteam, kostentafel en risicotafel als standaardprocedure bij grote infrastructurele projecten

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022, constaterende dat:

- Bij het project N241-13 (A.C. de Graafweg) tussen de betrokken partijen provincie Noord-Holland, PWN en Boskalis gewerkt wordt als een bouwteam en toetsen worden uitgevoerd door een kostentafel en een risicotafel;

- In antwoord op technische vragen van het Statenlid K.J. Terwal (VVD) blijkt dat dit het eerste project is binnen de provincie Noord-Holland dat werkt met een kostentafel en een risicotafel en dat de ervaringen met deze tafels en de samenwerking binnen het bouwteam worden geëvalueerd na afsluiting van de bouwteamfase; overwegende dat:

- De samenwerking tussen de provincie Noord-Holland, ingenieur(s) en aannemer(s) in een bouwteam met tevens uitgevoerde toetsen door een kostentafel en een risicotafel de risico's bij grote infrastructurele projecten zeer waarschijnlijk verkleind en bijbehorende kostenoverschrijdingen verminderd;

- Gezien de toekomstige krappe financiële ruimte voor mobiliteit het nog belangrijker is om als provincie alles in het werk te stellen tot het tegengaan van kostenoverschrijdingen;

verzoekt Gedeputeerde Staten:

- Om na afronding van het project N241-13 (A.C. de Graafweg) de opgedane ervaringen en resultaten met de samenwerking in een bouwteam en het werken met een kostentafel en een risicotafel met Provinciale Staten te delen;

- Bij positieve resultaten de mogelijkheden te verkennen om bouwteam, kostentafel en risicotafel een standaardprocedure te laten zijn bij grote infrastructurele projecten om zo de risico's te verkleinen en bijbehorende kostenoverschrijdingen te verminderen;

en gaan over tot de orde van de dag.

VVD, CDA, PvdA, D66 en JA21

De **VOORZITTER**: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **STEEMAN** (D66): Ik ga niet hetzelfde doen als ik in mijn bijdrage in de commissie ook deed; een kleine pauze in mijn spreektijd om aan te tonen hoe totaal onbenullig klein de

reistijdwinst is als er 80 km/uur in plaats van 60 km/uur gereden kan worden op de N203, tussen Castricum en Uitgeest. Van de gedeputeerde hebben we inmiddels begrepen dat het per direct terugbrengen van de maximaal toegestane snelheid naar 60 km/uur niet uitvoerbaar is.

Mede dankzij de VVD is er wel zicht op korte termijn maatregelen, om dat wegvlak veiliger te maken. We zijn het als Staten erover eens dat de weg op dit moment niet veilig genoeg is. Met de

snelheid gaat het ongevalrisico (kans x effect) exponentieel omhoog. Wat D66 betreft is deze weg, met daarnaast een druk bereden vrij liggend fietspad, waarover dagelijks honderden scholieren van en naar school fietsen, niet ingedeeld voor een maximale snelheid van 80 km/uur en zal dat ook niet zondermeer zijn met een ribbelstreep en Ledverlichting in het midden. De weg kan eventueel geschikt worden gemaakt voor 80 km/uur bij de wegconstructie die voor de

lange termijn op de rol staat. De VVD refereerde daar ook al aan. Daarvoor moet wel het

wegprofiel worden vergroot. De N203 liggen midden in belangrijk weidevogel- en natuurgebied. Ik spreek uit ervaring als ik zeg hoe slecht het aanleggen van asfalt zich verhoudt met de bijzondere waarden in dit gebied. Meer asfalt in kwetsbaar natuurgebied alleen maar voor het sneller laten rijden van auto's voor een heel klein beetje tijdswinst. Onze voorkeur heeft het om in plaats daarvan de maximaal toegestane snelheid te verlagen naar 60 km/uur en de weg daarvoor in te richten waarbij het huidige wegprofiel niet vergroot hoeft te worden.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Terwal.

De heer **TERWAL** (VVD): Is de heer Steeman het met mij eens dat als je 60 km/uur rijdt en je tegenligger ook, dat je nog steeds met 120 km/uur op elkaar bots, wat nog steeds voor grote schade zowel bij mensen als aan de auto's zorgt? Juist als je de weg verbreedt, bots je minder snel op elkaar, of je nu met 60 km/uur of met 80 km/uur rijdt. Dat moet u toch met mij eens zijn? Het verbreden van de weg is toch de enige echte oplossing om de weg veilig te maken?

De heer **STEEMAN** (D66): Nee, dat ben ik niet met u eens. Als u zegt dat 60 tegen 60 nog steeds heel hard is, dan daag ik u uit om een nog lagere maximum snelheid op die weg met ons voor elkaar te krijgen. Ik heb het net uitgelegd: 60 en 80 km per uur is een exponentieel verschil in het risico op ongevallen. Dat is niet alleen het risico dat je tegen elkaar aanrijdt, maar ook het risico op schade als er iets misgaat. Het is een exponentiële toename. Dan is 60 en 80 een niet vergelijkbaar groot verschil, waarvoor D66 zich graag hard voor maakt, voor provinciale wegen.

De heer **TERWAL** (VVD): Dan maak ik een uitstapje naar een andere modaliteit; de trein. We hebben in de provincie veel onbewaakte overwegen. Als VVD zouden we, om de veiligheid te verbeteren, daar spoorbomen en signalen willen neerzetten. Als ik deze redenering doortrek zou D66 zeggen: Nou, laat de trein in plaats van 120 km/uur maar 100 km/uur rijden, want dan bots de trein minder hard op de auto, die mogelijk op de spoorwegovergang staat.

De heer **STEEMAN** (D66): Ik ben niet zo goed op het reageren op een dergelijk argument. Het is een absurde vergelijking. We zijn het met de VVD eens dat onbewaakte spoorwegovergangen bewaakt moeten worden, omdat er dan bijna geen risico meer is op botsingen tussen verschillende weggebruikers van verschillende orde.

D66 dient met GL, CU en PvdD een motie in.

Motie 38/07-03-2022

Van 80 naar 60 op de N203 Castricum – Uitgeest

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 07 maart 2022, hebben kennis genomen van de statenvoordracht "Actualisering integraal Meerjarenprogramma

Infrastructuur IMPI", gehoord de beraadslagingen in de commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid en in Provinciale Staten, Concluderende dat:

- *In de afgelopen tijd op de Provinciale weg N203 tussen Castricum en Uitgeest meermalen ernstige ongevallen zijn gebeurd;*
- 1515 · *De verkeersveiligheid op dit wegvlak van de N203 en het vrij liggend fietspad ernaast onvoldoende is;*
- *Een toezegging is gedaan op korte termijn fysieke maatregelen te treffen de verkeersveiligheid op dit wegvlak van de N203 te verbeteren;*
- *Voor de lange termijn groot onderhoud is gepland, waarbij ook de verkeersveiligheid zal*
- 1520 *worden verbeterd;*

Overwegende dat:

- *De wegindeling van de Provinciale weg N203 tussen Castricum en Uitgeest ongeschikt is voor een snelheid van 80 kilometer per uur;*
- *Ongelukken met een snelheid van 80km/u in beide richtingen zeer verstrekkende*
- 1525 *gevolgen kunnen hebben, ook voor gebruikers van het naastgelegen en veelgebruikte fietspad;*
- *Het ongevalsrisico (kans x effect) exponentieel toeneemt bij een hogere snelheid;*
- *Een lagere maximumsnelheid in de regel bevorderlijk is voor -of in ieder geval geen afbreuk doet aan- de doorstroming op drukke wegvlakken ;*
- 1530 · *Het geschikt maken van dit wegvlak voor een snelheid van 80km/u met zich brengt dat het wegprofiel vergroot moet worden*
- *Dit wegvlak is gelegen in zeer kwetsbaar vogelweide- en natuurgebied;*
- *Een vergroot wegprofiel zich niet verhoudt met deze natuurwaarden;*
- *Het verlagen van de maximaal toegestane snelheid met behoud van de huidige grootte*
- 1535 *van het wegprofiel de voorkeur heeft boven het behouden van de maximaal toegestane snelheid waarbij het wegprofiel vergroot wordt;*

Verzoeken het college om:

- *Bij het toekomstig groot onderhoud van het wegvlak N203 tussen Castricum en Uitgeest te onderzoeken in hoeverre een wegindeling die geschikt is voor een maximumsnelheid*
- 1540 *van 60km/u toegepast kan worden zonder het wegprofiel te vergroten en over de voortgang daarvan Provinciale Staten te informeren;*

en gaan over tot de orde van de dag.

D66, GL, CU en PvdD

- 1545 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

- De heer **STEEMAN** (D66): Nog even een kort herhaling, -en dat wil ik echt benadrukken-, van het grote belang van het project A.C. de Graafweg in dit voorstel. D66 is blij met de manier waarop dit in het iMPI is opgenomen. De voordelen voor weggebruikers, omwonenden en ondernemers
- 1550 zijn enorm vergroot. De N203 staat niet helemaal alleen. De veiligheid op N-wegen staat enorm onder druk. Dit blijkt uit recente publicaties. In dat verband wil graag ook de zojuist ingediende motie in een wat bredere context plaatsen. D66 zal op het dossier Mobiliteit en Bereikbaarheid vaker terug gaan komen op de veiligheid op de N-wegen en daarbij ook vaker de optie op tafel leggen om de snelheid te verlagen om de veiligheid significant te verbeteren.
- 1555 D66 is blij met de manier hoe het debat over duurzaamheid is verlopen in de commissie.

Tijdens de commissie is gevraagd waarom in dit voorstel duurzaamheid als aparte post wordt opgevoerd, terwijl dat volgens ons beleid integraal onderdeel zou moeten zijn van infrastructurele plannen en projecten. Niet volgens onze mening, maar echt volgens ons provinciale beleid. De gedeputeerde kon ons daarin geruststellen, waarvoor dank. Duurzaamheid maakt bij de komende plannen, volgens het beleid van de provincie, integraal deel uit van de planvorming en zal dus ook een integraal deel gaan uitmaken van het iMPI. Niet als aparte keuze. Niet afgezet tegenover andere onderdelen van infrastructurele plannen, maar randvoorwaardelijk onderdeel bij deze plannen. Daar zijn wij erg blij mee.

Waar ik ook nog op terug wil komen, is de zorg over de meerjarenramingen. Het begint een stokpaardje te worden. Er is een toezegging gekomen om inzicht te krijgen in een aantal scenario's over de meerjarenperspectieven bij de Kaderbrief. Daarmee zijn we er nog niet. Op dit moment kijken we naar rode cijfers op de horizon. In deze actualisatie staat zelfs dat de stelpost verbeter- en uitbreidingsinvesteringen meerjarig zodanig onder water staan dat projecten uit de studiefase misschien niet meer realiseerbaar blijken. Los van de oplossingen die we voorgelegd krijgen: Hoe wordt er straks geprioriteerd als echt dat aan de orde is, voordat we keuzes hebben gemaakt over de lange termijn perspectieven. Is het straks: Wie het eerst komt, wie het eerst maalt? Moeten Provinciale Staten apart korte termijnbeleid maken, of maakt de discussie over nut, noodzaak en wenselijkheid de eerstkomende tijd nog uitdrukkelijk deel uit van de projectvoorstellen, die we straks voorgelegd krijgen?

Over de overige projecten en voorstellen kan D66 kort zijn. Ze zijn uitvoerig toegelicht. De technische vragen die we hadden zijn beantwoord. De discussie in de commissie was prima. We kunnen akkoord gaan met het voorstel, maar in de commissie hebben we wel onze zorg uitgesproken, of eigenlijk onze aandacht gegeven aan een terugkerend fenomeen: De voorkombare vertraging. In dit voorstel staat een vertraging in het project voor de brug bij Ouderkerk, waarbij het lijkt alsof een meer zorgvuldige voorbereiding een hoop vertraging en daarmee samenhangende kosten had kunnen voorkomen. Ook in het project van de Leeghwaterbrug, later nog op de agenda van de commissie, lijkt hetzelfde te zijn gebeurd. We hebben een onderdoorgang waar een onzorgvuldigheid in de voorbereiding vertraging en extra kosten met zich meebracht. Tijdens de commissie hebben we scherp gevraagd om een verhoogde inzet om nieuwe voorkombare vertragingen te voorkomen., We dienen de door de VVD ingediende motie, met betrekking tot het onderzoeken van de mogelijkheden om bouwteam, kostentafel en risicotafel een standaardprocedure te laten zijn, mede in. We hopen dat de inzet vertraging kan voorkomen bij infrastructurele projecten en dat het leren van de missers daarbij niet ophoudt. We horen daarop graag de reactie van de gedeputeerde.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): Ik hoor D66 praten over zorgen over de toekomstige ramingen en de stijging van kosten, die er mogelijk komen. Ik kan me dat voorstellen. In de krant stonden voorbeelden die daarvan het bewijs leveren en die ongetwijfeld in de commissie gaan behandelen. Terecht geeft D66 aan dat er dan sprake is van prioritering met het budget dat we daarvoor hebben. Is D66, de heer Steeman, het met mij eens dat als politieke keuzes moeten

worden gemaakt over prioritering, de duurzaamheidspost als een aparte post onderdeel zou moeten uitmaken van die prioriteringsinstrumenten, die we als Staten in handen hebben?

1600

De heer **STEEMAN** (D66): Nee, dat ben ik niet met u eens. Ik denk dat duurzaamheid, nu in dit verband, loshalen van alle andere eisen die we stellen aan infrastructurele projecten, zoals verkeersveiligheid, maar ook doorstroming, omgeving, biodiversiteit en duurzaamheid, een integraal pakket is. We moeten die integrale afweging maken. Ik ben benieuwd naar de scenario's die er gaan komen bij de Kaderbrief, over de prioriteringen die wij kunnen gaan aangeven om de kosten in de hand te houden. Het nu apart benoemen van alleen duurzaamheid binnen infrastructurele projecten als een van de dingen waarop geprioriteerd moet worden, dat is een valse tegenstelling. Het maakt integraal onderdeel uit van ons beleid, wat ook al geldt in deze provincie.

1610

De heer **DESSING** (FvD): Het feit of je daar al dan niet een keuze voor maakt, daar kan ik me nog iets bij voorstellen, maar het gaat er toch om dat we inzicht moeten hebben in de kosten? Juist de kosten is iets waar we ons, in de toekomst, voor wat betreft deze belangrijke post, zorgen over maken. Is het inzichtelijk maken van de kosten van duurzaamheid dan niet juist goed om ook onze begroting, in dat opzicht, op orde te krijgen? Dat zou daar toch onderdeel van moeten uitmaken?

1615

De heer **STEEMAN** (D66): Nogmaals, dat geldt niet alleen voor duurzaamheid. Dat geldt voor de kosten van de langjarige ramingen en de langjarige investeringen, die we hebben op onderhoud en de investeringen op infrastructuur. Steeds alleen maar duurzaamheid daar uithalen is een valse tegenstelling. Het is een onderdeel van de projecten die we voeren. U vraagt me bijvoorbeeld nu ook niet of ik het belangrijk vindt dat alleen de kosten voor veiligheid inzichtelijk worden gemaakt.

1620

De heer **DESSING** (FvD): Ik ben blij om te constateren dat D66 toch de kosten voor duurzaamheid ook in dat palet wil meenemen.

1625

De **VOORZITTER**: Het woord is aan Statenlid Gringhuis.

Statenlid **GRINGHUIS** (GL): Met het iMPI geven we vorm aan de bereikbaarheid van onze provincie. Dat is breder dan het zo snel mogelijk verplaatsen van auto's van A naar B. Het gaat ook over hoe we zorgdragen als het gaat om bijvoorbeeld openbaar vervoer of actieve mobiliteit. Het gaat ook over klimaat, milieu en verkeersveiligheid. GL vindt duurzaamheid heel belangrijk. Bij infrastructuur is er veel winst te behalen, met relatief kleine investeringen. Het zou goed zijn om onderscheid te maken tussen duurzaamheidswinst, bijvoorbeeld via materiaalgebruik, CO2 of andere circulaire zaken, maar dat ook weer los te koppelen van bijvoorbeeld ontsnippering of biodiversiteit. Dat is iets heel anders, dan dat er nu wordt gedaan bij de aanleg van een aantal wegen. Het onderscheid hiertussen helpt ons om de investeringen duidelijker in beeld te krijgen. Samen met D66, CU en de PvdD hebben we een motie ingediend om te onderzoeken of de snelheid op de provinciale weg tussen Castricum en Uitgeest omlaag kan naar 60 km/uur.

1630

1635

1640

Als GL moet kiezen tussen een weg verbreden en op 80 km/uur blijven, of de huidige weg in dezelfde breedte verkeersveilig maken met 60 km/uur dan ligt de voorkeur van GL op het laatste. Verbreding gaat altijd ten koste van de functies die ook om de weg heen liggen. In dit geval een weidevogelgebied. Dat is erg kwetsbaar. Laten we daar vanaf blijven. Ook de landbouwgrond wil je beschermen. We hebben landbouwgrond nodig voor onze voedselvoorziening. Hoe breder een weg wordt gemaakt, des te meer asfalt er nodig is. Bovendien zullen er meer onderhoudskosten aan verbonden zijn. Gezien de tekorten die er zijn op Mobiliteit moeten we nog meer geld naar onderhoud brengen. Dat is iets wat we ook niet willen. Dit kan in de discussie die we voeren over de tekorten op Mobiliteit een stukje van de oplossing zijn, om de investeringen die we nodig hebben daarin terug te brengen.

We hebben een positieve grondhouding voor de motie van de VVD. We zijn benieuwd wat de gedeputeerde daarvan vindt.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Mijn collega mevrouw Kuiper zou hier vandaag moeten staan, maar zij is afwezig wegens ziekte. Ik vervang haar. Dat is eigenlijk onmogelijk en zeker op dit onderwerp. Ik ga mijn best doen.

Het iMPI is op een overzichtelijke en heldere manier opgesteld. Ook de aan de commissiebehandeling voorafgaande technische briefing werd door ons zeer gewaardeerd. Allereerst het volgende over het voorgestelde krediet van anderhalf miljoen euro voor de duurzaamheidsmaatregelen bij de A.C. de Graafweg. We hebben bij de vaststelling een bedrag van 7,5 miljoen euro beschikbaar gesteld voor verduurzaming van infrastructurele projecten. Het bedrag van 1,5 miljoen euro komt daar nog eens bovenop. We kunnen ons geld maar een keer uitgeven. Als je dat dan gaat uitgeven aan duurzaamheidsmaatregelen dan is het wel het verstandigst om dat te betrekken bij de uitvoering van het project dat je toch al gaat doen. We zien een toenemende spanning tussen deze twee ambities. Hoe kunnen we zoveel mogelijk infrastructurele projecten uitvoeren en dat ook duurzaam doen? Voor nu stemmen we in omdat we de combinatie zien en omdat het om een maximaal bedrag gaat. Dit punt leidt wel tot het volgende. Het CDA wil zoveel mogelijk infrastructurele projecten van het iMPI ten uitvoer brengen. Bij ieder project is een onderliggend probleem. Anders staat het immers niet in het iMPI. De financiën en de personele capaciteit zijn gelimiteerd. We moeten beter nadenken over wat we eerst gaan doen. We hebben kennis kunnen nemen van het rapport van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid. Het is een analyse van verkeersonveiligheid op provinciale wegen, met methodieken voor de prioritering van al die projecten. Moeten projecten, waar de verkeersveiligheid van kwetsbare verkeersdeelnemers in het geding is, geen voorrang krijgen, vragen wij ons af. Een vraag die bijvoorbeeld na het dodelijk ongeval met een fietser op de Crailoseweg tussen Huizen en Blaricum zeer actueel is. De gedeputeerde heeft aangegeven dat hij intern zal kijken naar het vervolg van dat onderzoek van voornoemde SWOV. We nemen aan dat dit vraagstuk op een ander moment nog aan de orde zal komen. We denken bijvoorbeeld aan de bespreking van de financiële opgaven van het iMPI en mogelijke scenario's, die bij de Kaderbrief aan de orde zullen komen, of wellicht bij de vaststelling van het iMPI 2023-2030. Graag een reactie van de gedeputeerde hoe en wanneer wij een terugkoppeling kunnen verwachten over de verwerking van dat voor ons zeer belangrijke rapport van SWOV.

Tot slot. Zoals door de gedeputeerde is aangegeven, is er sprake van een personeelscapaciteitsprobleem. Helaas heeft dat wederom geleid tot vertraging van de aanleg van de parallelweg N240, waardoor landbouwverkeer nog steeds dwars door Opperdoes moet rijden. De gedeputeerde heeft in de commissie aangegeven dat hij de boodschap heeft begrepen: Zorg dat er vaart wordt gemaakt met een definitieve oplossing. Hopelijk vertaalt zich dat in een korte studiefase voor het project, wat eigenlijk al in 2020 aanbesteed had moeten worden. Als we nu twee jaar verder zijn, betekent dat toch dat er al heel veel uitgewerkt moet zijn? Ik vraag de gedeputeerde: Waar wachten we op?

De heer **DESSING** (FvD): Ik ben het met collega Statenleden eens dat we een goed debat hebben gehad in de commissie over het iMPI en dat er een compliment moet uitgaan zeker naar Gedeputeerde Staten en de ondersteuning voor de helderheid en overzichtelijkheid van dit document. We hebben tussen de commissie en nu wat tijd genomen om wat onduidelijke punten in deze iMPI te bestuderen. Het is een belangrijk instrument en het is een van de grootste kostenposten die we hebben. Het is belangrijk om goed en voortvarend met dit soort projecten om te gaan. Ik ben het met het CDA eens dat er wel heel veel tijd en resources gaan in al die projecten die we daarvoor moeten doen. Als we bij vorige projecten hebben gezien welke enorme papierwinkel er soms verbonden is aan het voor elkaar krijgen van het bouwen of vernieuwen van een brug dan vraag ik me soms weleens af of het niet wat simpeler kan. We zijn zo gebonden aan al die stikstofregels en Natura 2000-studies op afstand. Daar gaan heel veel resources in zitten. Dat is soms wel zonde. Het kan best meer *lean & mean* op deze corebusiness van de provincie. Het is de grootste post in de begroting, zoals ik al zei. Ik heb in het interruptiedebat met D66 al aangegeven dat wij het uitgeven van geld aan duurzaamheidsmaatregelen alleen, niet verstandig vinden. Daar zijn wij ook negatief over. We vinden het juist heel goed dat die kosten inzichtelijk zijn om daar wel degelijk een gewogen keuze in te kunnen maken. In tegenstelling tot wat het CDA zei: Het is niet 1,5 miljoen euro, maar ruim 2 miljoen euro die aan extra duurzaamheidsmaatregelen in deze voordracht staat. Het gaat over punt 2b, de N241, maar ook punt 2g. Daar betreft het 500.000 euro aan extra kosten. Zoals u zult begrijpen zijn wij tegen deze aanvullende kosten, maar zijn we na alle afwegingen van alle andere punten wel voor de overige punten van het iMPI. We zullen met die kanttekening voor dit iMPI stemmen.

Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Voor ligt de actualisatie van het iMPI. Het vorige iMPI was van november 2021. Er zijn kosten naar boven gekomen waardoor deze actualisatie nodig was. Mijn partij heeft in de commissie al aangegeven dat het belangrijk is om goed te kijken naar hoe we begroten. De gedeputeerde nam dat serieus. We kijken als partij uit naar de discussie rondom de Kaderbrief en we de verschillende scenario's krijgen. Ik hoorde bij de voorgangers een discussie over duurzaamheid versus verkeersveiligheid. Ik ga mezelf herhalen van wat ik in de commissie al heb benadrukt. Voor de PvdA is het niet of/of, maar en/en. Duurzaamheid gaat niet alleen over een beter milieu, maar ook over leefbaarheid en gezondheid van de bewoners van Noord-Holland. Als we kijken naar de actualisatie en de kostenpost dienen we samen met VVD, CDA en andere partijen de motie in. We vinden het belangrijk dat we goed op onze financiën gaan letten, zeker gelet op wat er in de toekomst nog voor ons staat. Het is aan ons Staten, -dat wil ik nog even benadrukken-, om daarover keuzes te maken. We gaan daar uiteindelijk over.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dessing.

1730 De heer **DESSING** (FvD): Ik haak even aan op de opmerking over en/en en of/of. Natuurlijk zijn we het er allemaal over eens dat het bij voorkeur en/en zou moeten zijn. Er zijn financiële afwegingen, dat gaf u ook al aan in uw bijdrage, waardoor financiële keuzes wel nodig zouden moeten zijn. Dan is dat toch een scenario waarin je financieel gezien toch naar of/of zou moeten kijken?

1735 Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Dit is nu precies de discussie die we gaan voeren bij de Kadernota, als we ook de scenario's hebben. Dan heb ik de informatie erbij om keuzes te kunnen maken. Om hier nu deze discussie te voeren, dat vind ik wat in het luchtledige. Uiteindelijk moeten de keuzes worden gemaakt op basis van feiten. Daarom wachten wij de scenario's af.

1740 De heer **DESSING** (FvD): Het is goed dat we hier vaststellen dat die kaders inderdaad die keuzes moeten hebben. Dus dat het wel of/of zou kunnen zijn. Ik ga graag die discussie aan wanneer die gegevens beschikbaar komen.

1745 Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Mijn collega ziet het als of/of. Ik kijk heel optimistisch naar een en/en optie en naar de scenario's. Ik ga graag met u het debat aan.

1750 Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Veel is al gezegd. Ik wil de complimenten herhalen, die ik in de commissie heb genoemd, de prima aanpak van de N241 en het duurzame hergebruik van damwanden. Dat vond ik een innovatief project. Ik kom graag nog terug op de situatie in Opperdoes. Het is een langlopend knelpunt. Al vanaf 2016. Nu is het project door personeelsproblemen weer uitgesteld. Ik heb twee vragen aan de gedeputeerde. Die personeelsproblemen baren mij zorgen, omdat die waarschijnlijk niet zullen worden opgelost. De krappe arbeidsmarkt is er nu en die is er in het najaar ook nog. Hoe kan dan worden gegarandeerd dat er in het najaar wel nieuwe plannen komen? Meer een suggestie dan een vraag.

1755 Er zit een projectleider op Agriport. Dat is ongeveer om de hoek van waar het hier over gaat. Zou die projectleider wellicht kunnen inspringen? Is dat een optie?

1760 Er zijn wat zaken over veiligheid genoemd. Bijvoorbeeld 60 km/uur gaan rijden, dat is veiliger. Inderdaad. Als je 10 km/uur rijdt is het nog veiliger. Ik volg nogal wat weginspecteurs op Twitter. Die maken onmiddellijk melding van allerlei ongevallen die plaatvinden, met de reden erbij. Dan zie je vaak dat het met gedrag te maken heeft. Het gaat om mensen die de mobiele telefoon vasthouden onder het rijden en om drank- en drugsgebruik achter het stuur. Daar kan de provincie qua infrastructuur niet tegenop boksen. Als we veiligheidsplannen gaan maken, als provincie, dan moet het onderwerp beïnvloeding van het gedrag van bestuurders hoger op de agenda. Ook bij SWOV, als gespecialiseerd bureau, is het nog maar een beperkte bijdrage.

1765 Gedrag moet echt hoger op de agenda. Ik zou daarop graag een reactie ontvangen.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik had niet echt een bijdrage voorbereid. Ik had al mijn spreektijd voor de Omgevingsverordening gereserveerd. Helaas ben ik door ziekte dit weekend niet in staat

- geweest om wat voor te bereiden. Ik wil toch even reageren op de discussies, zoals die hier
1770 plaatsvonden en dan met name de discussie over snelheid en verbreding en
duurzaamheidsdiscussies. We zijn vrijwel altijd een voorstander van een beperking van
snelheden. In het verhaal rondom de N203 wordt de discussie gevoerd over het wel of niet
verbreden van de weg, of het beperken van de snelheid. Ik vond het wel mooi dat mevrouw Van
Geffen het zojuist over gedrag had. Daar wil ik haar wel bijvallen. Dat is iets waarnaar we in de
1775 Staten nog eens moeten kijken en of we daarop enigszins invloed op kunnen uitoefenen.
Ik heb de motie van de heer Steeman mede ondertekend, omdat ik van mening dat die weg zeer
gevaarlijk is en verbreding leidt tot verlies van natuur- en weidevogelgebied. In de commissie heb
ik ook gezegd dat het niet zomaar is dat het dan maar iets breder wordt. Tegenwoordig is er
vanwege de conform de CROW-richtlijnen vereiste afstand tussen de rijbaan en vrij liggende
1780 fietspaden al snel sprake van niet een verdubbeling maar een verdriedubbeling van de ruimte die
de weg inneemt. Een groot onderdeel daarvan is asfalt.
In de commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid hebben we het eerder gehad over de provinciale
wegen nabij stikstofgevoelige gebieden. Het bleek toen niet mogelijk om de snelheid aan te
passen vanwege de weginrichting. Ik wil in ieder geval D66, GL en CU, als mede ondertekenaars
1785 van de motie over de N203, de hand reiken om in het vervolg even te kijken of er bij andere
weginrichtingen niet alleen vanwege de veiligheid, maar ook vanwege de stikstofdepositie bij
bepaalde gebieden toch gekeken kan worden naar het verlagen van de maximumsnelheid van 80
km/uur naar 60 km/uur.
Dan even over duurzaamheid. De heer Terwal noemde het als een soort trapje. Eerst veiligheid,
1790 dan doorstroming en dan verduurzaming. Wat dat betreft kan ik mevrouw Doevendans wel gelijk
geven. Het moet natuurlijk altijd en/en zijn. Duurzaamheid wordt hier door sommige partijen
altijd een beetje gepresenteerd alsof het een soort toetje is wat er ook nog eens een keer bij
mag. "Het kost geld, maar het is leuk." Ik zou willen zeggen: De financiële kosten van het niet
nemen van duurzaamheidsmaatregelen op de lange termijn, zullen vaker veel groter zijn, dan dat
1795 ze op de korte termijn zijn. In dat geval zou ik willen zeggen dat goedkoop duurkoop is. Wat ons
betreft moet duurzaamheid dus altijd integraal onderdeel van alle plannen zijn. Niet alleen als het
over mobiliteit gaat. Dan heb ik het niet alleen over klimaat en circulariteit, maar ook over
biodiversiteit en ontsnippering.
We gaan akkoord met het voorstel. Dat mag duidelijk zijn.
1800 Ik wil nog op de motie van de heer Terwal reageren. Het is altijd goed om op de financiën te
letten. Ik vind het wel heel eenzijdig en alleen gericht op financiën. Er zijn meer zaken waar je op
moet letten. In de kern kunnen we hier niet tegen zijn. Ik wil wel de beantwoording van de
gedeputeerde afwachten.

1805 *Reactie Gedeputeerde Staten in eerste termijn:*

- Gedeputeerde **OLTHOF**: Dank voor de bijdragen van de fracties en voor de goede discussie in de
commissie.
Verduurzaming moeten we niet alleen bestemmen als een de kers op de taart, als een soort
1810 extraatje. Dat is een ontwikkeling die niet tegen te houden is. Verduurzaming wordt straks een
fundamenteel onderdeel van alles wat we aan het doen zijn en is dat nu soms al. Voor het NIKG is

7,5 miljoen euro extra nodig. Die is daarbij gekomen. Bij nieuwe en lopende projecten zijn er koppelkansen. Als je die nu niet pakt dan komen die kansen de komende dertig of veertig jaar niet meer voorbij. Daarom maken we ze transparant als meerkosten. Het is aan de Staten om die te honoreren, of niet. Dat is volledig transparant. De Staten gaan erover. Duurzaamheid gaat straks een onderdeel van een aanbesteding worden. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid worden straks niet meer als een optie neergelegd. Ze maken gewoon onderdeel uit de van de vaste prijs van de aanbestedingen. Dat doen we voor een deel al. Bijvoorbeeld de Cruquiusbrug. Daar zijn circulariteit en duurzaamheid een vast onderdeel van de aanbesteding.

1815 We wilden een duurzame, toekomstbestendige brug hebben. Daar hebben we nieuwe technieken benut. Daarnaast zijn er de geprinte bruggen en fietspaden. Daarop is de Provincie super trots. We zijn voorloper in Nederland met geprinte bruggen. Dergelijke ontwikkelingen zijn straks vast onderdeel van de manier van werken door de aannemer. Nu bevinden we ons in een tussenfase. We melden netjes wat de meerkosten zijn. Ik wil het zeker niet als een salamitechniek melden.

1820 We melden het heel transparant. De Staten kunnen zelf bepalen of ze het dat waard vinden, of niet, wel wetende dat als we het nu niet doen, dan komt die kans voorlopig ook niet meer voorbij, of tegen een hoge prijs.

1825

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Terwal.

1830 De heer **TERWAL** (VVD): Ik wil het duurzaamheidsfeestje van de gedeputeerde niet verstoren. Ook de VVD is voor duurzaamheid, maar wel in een andere prioritering. Eerst verkeersveiligheid, dan doorstroming en dan duurzaamheid. Ik prijs de gedeputeerde als hij zegt dat de Staten zelf de keuze kunnen maken. Nu kan dat, maar als de gedeputeerde zegt dat we naar een nieuwe werkmethode gaan, waarin duurzaamheid in de kosten verborgen zit, dan kunnen de VVD en de andere partijen die keuze niet meer maken. Ik zou de gedeputeerde om toestemming willen vragen dat de Staten ook bij toekomstige projecten inzicht krijgen wanneer geld bijvoorbeeld naar de bijensnelweg gaat.

1835

1840 Gedeputeerde **OLTHOF**: Ik vind het wel een bijzonder punt. Dit is een ontwikkeling die in de markt gaande is. In het inkoopbeleid, dat is vastgesteld door de Staten, is duurzaamheid een vast onderdeel van de werkwijze. Dat ziet u in het dagelijkse leven ook. Dan vraagt u zich ook niet af wat iets kost als de duurzaamheid eruit gelaten wordt. Nu maken we het transparant en straks is duurzaamheid vast onderdeel van het werkproces van de aannemer. Het is geen duurzaamheidsfeestje van het college. Het is een ontwikkeling waarmee we met elkaar te maken hebben. We zitten nu in de transitiefase. Nu liggen die kansen voor en maakt het college die transparant. In de toekomst, of dat nu volgend jaar is of het jaar daarna, zullen de duurzaamheidskansen onderdeel zijn van de normale manier van aanbesteden van het werk. Wat straks nog wel transparant is, of niet, dat laat ik dan nog even in het midden. Bij de Cruquiusbrug heeft niemand de vraag gesteld: Als we de circulariteit eruit laten, wat zijn dan de kosten?

1845

1850 Straks hebben we met een nieuwe werkelijkheid te maken. Volgens mij moeten we proberen zo duurzaam mogelijk te werken. De 'oude' manier van werken zal straks niet meer worden toegepast. Dat moeten we ook niet willen.

- 1855 Motie 37: Aan de hand van concrete projecten, zoals de N237 en de brug in Krommenie, hebben we meermaals gesproken over hoe we met de kosten omgaan. De Leeghwaterbrug is daarvan ook een voorbeeld. Met elkaar zijn we bezig om ervoor te zorgen dat we de kosten beter in de hand hebben. Wat betekent dat voor ons proces? Wat betekent het als we het anders gaan inrichten? Dat brengt een andere manier van aanbesteden met zich mee. De aanbesteding zoals bij de Koopvaarderschluis levert nieuwe inzichten op die we aan de voorkant wellicht niet hadden
- 1860 geweten. Dan gaat het ook over het tijdspad. Als we aan de voorkant wat meer tijd voor nemen, dan kunnen we achteraf bepaalde ontwikkelingen voorkomen. Voor het iMPI ligt straks het zwaartepunt niet zozeer bij het proces van plan- naar realisatiefase, maar wellicht bij het proces van studie- naar planfase. Als je in de planfase zit en allerlei partners betrokken zijn, dan is de weg terug heel moeilijk. Dan wordt het project geconfronteerd met een kostenoverschrijding,
- 1865 zonder een weg terug.
- De kennis die we opdoen bij de investering in de A.C. de Graafweg wil ik graag met u delen, zodat we een ander met elkaar kunnen bespreken. Wat kunnen we daaruit leren? Wat betekent het voor toekomstige projecten? Deze motie kan het college vanuit dat oogpunt ondersteunen. Het zal een goede discussie opleveren.
- 1870 Een ander mooi punt is de inrichting van de N203. Ik denk dat we moeten oppassen dat wat begonnen is als een discussie over verkeersveiligheid nu verwordt tot een principekwestie. 'We willen overal 60 km/uur wegen.' De N203 kan niet los worden gezien van het algemene beleid dat we in Noord-Holland hebben. Als we nu principieel zeggen dat de maximumsnelheid 60 km/uur moet worden, dan wordt het een lastig verhaal voor alle andere provinciale wegen in
- 1875 Noord-Holland waar een maximumsnelheid van 80 km/uur geldt. Wat ik wel belangrijk vindt is dat we uiteindelijk voor de N203, -en dat geldt voor meer wegen waar groot onderhoud wordt gepleegd-, de verkeersveiligheid heel nadrukkelijk meenemen. Er werd al verwezen naar het rapport van SWOV. In het iNHi wordt verkeersveiligheid een belangrijke prioriteit, ook in projecten die we samen met gemeenten uitvoeren. Voor de N203 heb ik toegezegd dat we in de
- 1880 studiefase, welke waarschijnlijk begint in 2024, kijken naar verkeersveiligheid. We kijken wat dat betekent voor het wegprofiel. We kijken ook naar de betekenis van de snelheid. Ik vind dat we nu niet de uitspraak moeten doen dat het 60 km/uur moet worden en kijken wat dat betekent. WE moeten de studiefase benutten om daarvan te leren. Hoe kunnen we de veiligheid maximaal krijgen? De N203 gaat niet alleen over veiligheid. De weg maakt ook onderdeel uit van het totale
- 1885 wegennet. Het gaat ook over doorstroming. Het gaat over veel meer dan alleen maar 60 of 80.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Steeman.

- 1890 De heer **STEEMAN** (D66): Eerst de opmerking dat de discussie over 60 of 80, wat D66 betreft, een beetje te scherp wordt aangezet door de gedeputeerde. We willen graag dat 60 km/uur wordt overwogen, daar waar de veiligheid in het geding is bij N-wegen. We zeggen niet dat het overal 60 km/uur moet zijn. Daar waar het kan 60, als dat nut heeft om de veiligheid te verhogen. U zult met ons eens moeten zijn dat 60 km/uur een stuk veiliger is dan 80 km/uur, op welke weg dan ook. Los daarvan. Als het specifiek gaat over de N203 wil ik u vragen om naast de veiligheid
- 1895 ook de impact op de omgeving in de veiligheidsdiscussie mee te nemen. Daar waar het gaat om een afweging tussen 80 km/uur met meer asfalt in zeer kwetsbaar gebied, of 60 km/uur waarbij

het niet nodig is om meer asfalt aan te leggen in kwetsbaar gebied, verzoek ik u om dat mee te nemen in de onderzoeksfase van een project. Ik heb dat niet terug gehoord in uw antwoord.

- 1900 Gedeputeerde **OLTHOF**: Volgens mij maakt u in uw motie 60 km/uur prominent. Ik heb al in de commissie aangegeven, dat we kijken vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid. Ik kan toezeggen dat we ook het scenario van de snelheid zullen meenemen bij het aanpassen van het wegprofiel. Het is wel een onderdeel van de integrale afweging. Dat gaat niet alleen over verkeerveiligheid. Het gaat ook over de aard van de weg, de doorstroming en het onderdeel van
- 1905 die weg in het totaal. Ik ben het niet met u eens als u zegt: Van 80 naar 60 is altijd veiliger. Dat hangt geheel van het type weg af. Op sommige wegen waar de weg 80 km/uur toelaat daar zou je niet moeten willen dat het 60 km/uur wordt. Dan krijg je gekke en gevaarlijke situaties. Ik vin dat we in de studiefase de integraliteit moeten meenemen. Tenzij u zegt dat we alle wegen op die manier gaan inrichten dat je niet harder kan rijden dan 60 km/uur. Dat is volgens mij een andere
- 1910 discussie.

- De heer **STEEMAN** (D66): Ik denk dat we wat betreft de motie een spraakverwarring hebben. De motie zet niet in specifiek op het terugbrengen van de maximumsnelheid naar 60 km/uur, maar voornamelijk op het behoud van het landschap. U heeft aangegeven in de commissie dat het
- 1915 inrichten van de N203 voor het rijden van een maximumsnelheid van 80 km/uur sowieso met zich meebrengt dat het wegprofiel moet worden verbreed. Het verbreden van een wegprofiel voor het sneller laten doorrijden van autoverkeer in kwetsbare natuur, heeft niet onze prioriteit. De motie is erop gericht om te onderzoeken of een gereduceerde snelheid en een wegindeling die erop is ingericht kan voorkomen dat er asfalt wordt aangelegd in natuurgebied. De motie is niet
- 1920 gericht op per se 60 km/uur rijden, maar gericht op een wegindeling, die zowel veiliger is, als die de natuur en de omgeving spaart.
- Los daarvan ben ik het echt niet met u eens dat 60 in sommige gevallen onveiliger is dan 80 km/uur. Dat ben ik echt niet met u eens.

- 1925 Gedeputeerde **OLTHOF**: Volgens mij zijn we hier niet om het met elkaar eens te zijn. Dat is in het kader van het dualisme ook wel gezond in onze politiek. Laten we er trots op zijn dat het hier in Nederland kan. Dat je het niet altijd eens hoeft te zijn met de bestuurders. Waar ik het niet met u eens ben, is dat D66 blijkbaar al vooruitlopend op een studie, kan bepalen wat nu wel of niet nodig is. Ik heb u toegezegd en ik hoop dat u dat aangrijpt, dat we verkeersveiligheid in de
- 1930 studiefase gaan meenemen. Dat was toen vanuit de commissie. Daar ging het over de weginrichting en het wegprofiel. Op basis van wat u nu inbrengt zeg ik dat het scenario van snelheid zeker ook wordt meegenomen. Het gaat niet alleen om versnelling, maar ook over de integrale afweging die we moeten maken. Nergens staat dat die weg verbreed gaat worden. Misschien verdwijnt het fietspad wel en komt dat op een andere plek te liggen. Dan hoef ik niet
- 1935 het landschap in, maar dan heb ik meer ruimte om de weg veiliger te maken. We hebben een studiefase afgesproken om dat met elkaar te beschouwen en op basis daarvan u de studiefase voor te leggen en dan te bepalen of het naar de planfase gaat. U kunt vervolgens bepalen of het eens bent met de keuzes die dan gemaakt worden. Laten we nu niet de studiefase overslaan.

1940 De heer **STEEMAN** (D66): We begrijpen elkaar echt verkeerd. De bedoeling is dat u straks gaat onderzoeken of u het wegprofiel en de omgeving kunt sparen door de snelheid daar te reduceren naar 60 km/uur. Dan hoeft er niet ook nog een vrij liggend fietspad aangelegd te worden. Dat is gewoon asfalt in natuurgebied.

1945 Gedeputeerde **OLTHOF**: Ik ga deze motie ontraden. Hier wordt specifiek gevraagd om een inrichting van deze weg naar 60 km/uur. Ik zeg u toe, vanuit de discussie over verkeersveiligheid, dat ik beide scenario's in de studiefase mee zal nemen. Ik weet niet of we elkaar misverstaan. De opgave is om de verkeersveiligheid te verbeteren. Natuurlijk nemen we de omgeving mee. WE nemen ook het weidevogelgebied mee. Dat zijn bekende kaders die dit college meekrijgt. Ik weet niet wat u nog meer van mij verwacht om in de studiefase mee te nemen. De motie is heel erg gericht op een inrichting voor 60 km.

1955 Er is ook gesproken over het financieel perspectief. Ik heb er al vaker overgesproken. Het is ook al vaker toegezegd door collega Pels. Bij de Kaderbrief komt een Perspectiefnota. Dat geeft ook een financieel perspectief met namen als het gaat over Mobiliteit. Dat brengen we in beeld. We zijn er volop mee bezig. Dat zal nog geen discussie of besluit zijn over welke kant we opgaan. Het zal ook geen discussie zijn over duurzaamheid versus geen duurzaamheid, of verkeersveiligheid. We geven een perspectief van, uiteindelijk op basis van vervanging en onderhoud, wat de kosten voor de komende vijftig jaar gaan worden en wat de ambities, die in het iMPI zitten, betekenen voor de lange termijn in de kosten. Op basis daarvan zullen bij de volgende coalitieonderhandelingen keuzes gemaakt moeten worden. Dat kan zijn kiezen tussen wat we wel en wat we niet doen. Keuzes in het niveau van onderhoud maar het kan ook de keuze zijn dat op een andere manier een financiering moet worden geregeld. Dat is wat u wordt voorgelegd.

1960 Het CDA sprak ook over de verkeersveiligheid. Verkeersveiligheid is belangrijk. We hebben met gemeenten een programma over verkeersveiligheid. Kleine infra is erop gericht om juist de verkeersveiligheid op een aantal plekken te verbeteren. De SWOV-analyse gaat daarover. Bij het iNHi, -dat zal niet dit jaar zijn, maar wel de volgende periode- zijn we bezig om het afwegingskader wat breder te maken. Verkeersveiligheid, duurzaamheid, doorstroming en openbaar vervoer maken daarvan integraal onderdeel uit. Dan kan de nieuwe coalitie daar straks keuzes in maken.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hollebeek.

1975 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik sloeg even aan op het antwoord op de interruptie van de heer Steeman. De gedeputeerde zegt hier dat de opgave is om de verkeersveiligheid te verbeteren. Uiteraard. Volgens mij zijn we integraal bezig. Dus de opgave gaat ook om het landschap, volgens mij. Dan hoor ik de gedeputeerde zeggen dat het fietspad misschien wel verdwijnt. Ik kan me niet voorstellen dat er geen fietspad van Castricum naar Uitgeest loopt. Hoe ziet de gedeputeerde dat voor zich? Dat fietspad zal dan toch ergens in het landschap terecht moeten komen. Of meent de gedeputeerde serieus dat daar geen fietspad nodig is?

1985 Gedeputeerde **OLTHOF**: Het fietspad verdwijnt niet. We zijn wel met een studie bezig naar een doorfietsroute vanuit Uitgeest tot Heerhugowaard. Wat betekent dat uiteindelijk voor de doorfietsroute. Ik wilde reageren op de aanname dat het altijd ten koste van het landschap gaat. We weten dat het belangrijke kaders zijn. Vergeet deze even. Ik wilde alleen aangeven: Geef ons de tijd om in de studiefase die twee scenario's mee te nemen. Dat is een toezegging die ik heb gedaan. Laten we nu niet allerlei aannames doen en vervolgens zeggen: We gaan voor 60 km/uur. We hebben niet besloten om een fietspad weg te halen. Sterker nog: Dat gaat tegen

1990 ander beleid in, **de actieve mobiliteit bevorderen. Ik kom hier bij de Agenda Actieve Mobiliteit op terug.** Uiteindelijk zult u zien dat fietsen, maar ook wandelen, een belangrijk pijler voor mobiliteit is.

1995 Goed personeel is schaars. Daar hebben we als provincie ook mee te maken. De capaciteitsproblemen raken ook de provincie. Enerzijds zie je de complexiteit, -als het gaat over regelgeving, stikstof en de vloedgolf aan vervangingsinvesteringen die de Provincie moet doen, projecten die in de realisatie tegen tegenvallers aanlopen. Anderzijds zie je dat goed en voldoende personeel schaars is. Dat gaat knellen. Sommige zaken raken in de vertraging. Dat is absoluut aan de orde. Voor de N240 geldt dat het vervelend is dat dit niet eerder is opgepakt. We

2000 gaan dat zo snel mogelijk doen. We pakken het wel op. Dat er geen personeel is betekent niet dat we het niet gaan doen.

Onze projectleider op Agriport heeft een overvolle agenda. Ook daar zit druk op projecten als Kruising N239 en de ontsluiting van Agriport. Hij doet ook het project rondom de ondertunneling bij Waterland.

2005 Gedrag: Ook in het onderwijs gaat het over gedrag. Het gaat ook over gedrag bij automobilisten. Hoe vaak zien we niet dat mensen met een mobiele telefoon in de hand allerlei andere dingen aan het doen zijn. Laten we oppassen. Verkeersveiligheid gaat niet alleen over de inrichting van de weg. Het gaat ook over de weggebruiker. We kunnen een weg nog zo veilig inrichten. Als mensen zich niet houden aan de afspraken, dan is elke weg in de basis een gevaar.

2010 Motie 37 positief en motie 38 wordt ontraden

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Van Geffen.

2015 Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Waar het mij om gaat bij dat gedrag is dat de provincie best veel geld steekt in het veiliger maken van wegen. Volgens mij komen we op het punt dat het onevenredig veel geld is, in verhouding tot het verhogen van de inzet van handhaving, voor al het vreemde gedrag dat we op de weg zien. Bij het laatste ongeval op de N203 was er drank in het spel. Dan wordt er voor snelheidsverlaging gepleit, maar als weggebruikers zich nergens aan houden, is het dan niet beter om naar handhaving te gaan kijken?

2020 Gedeputeerde **OLTHOF**: Ik ben het met u eens, maar de Provincie doet die handhaving niet. Dan heeft de provincie te maken met het Openbaar Ministerie. Het OM is pas bereid te handhaven als de weginrichting past bij de snelheid. Handhaving is absoluut een punt waar ook naar gekeken moet worden. Niet alleen handhaving, maar ook meer voorlichting. We kijken naar het totale

2025 pakket.

Statenlid **GRINGHUIS** (GL): Voorzitter, wilt u de vergadering voor enkele minuten schorsen?

De **VOORZITTER**: Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

2030

Schorsing 14.03-14.14 uur

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Door Statenlid Gringhuis was een schorsing aangevraagd. Ik neem aan dat u ons iets mede te delen heeft.

2035

Statenlid **GRINGHUIS** (GL): We hebben de motie kort besproken, na het ontraden door het college. We komen er in onze tweede termijn op terug.

Tweede termijn:

2040

De heer **TERWAL** (VVD): Dank aan de gedeputeerde voor het positieve advies op de motie van VVD, CDA, PvdA, D66 en JA21. Ik wil niet de discussie opnieuw doen. De N203 is niet alleen een weg tussen Uitgeest en Castricum. De weg staat symbool voor alle andere provinciale wegen. Ik denk dat D66 en de VVD een heel eind met elkaar op weg zijn. Beide fracties pleiten voor korte termijn maatregelen, bijvoorbeeld door de asbelijning in de middenweg beter zichtbaar te maken en ribbels aan te brengen aan de zijkant van de weg. Daarnaast kijken we ook naar de lange termijn. Daar houdt het wel op voor waarmee we met D66 op streek kunnen zijn. Op de lange termijn, zeggen wij, zal de weg verbreed moeten worden. Of de snelheid nu 60 of 80 km/uur is en dat geldt ook voor andere provinciale wegen: wanneer een weg smal is, rijdt je dicht langs elkaar en kan je elkaar sneller raken. Als de weg op lange termijn toch moet worden veranderd om van 80 naar 60 km/uur te gaan, dan kan toch beter voor de waarlijk veilige oplossing worden gekozen, door de weg te verbreden? Daarnaast zijn er koppelkansen. Wanneer grond moet worden verworven voor de verbreding van de weg, kan ook het fietspad worden verplaatst. Daarmee kan tot een doorfietsroute worden gekomen. Iets waarvan D66 toch een groot voorstander is.

2045

2050

2055

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Steeman.

De heer **STEEMAN** (D66): Er is een vraag gesteld aan D66. Wat ons betreft kun je op het huidige wegprofiel veilig met 60 km/uur rijden, als maximum snelheid. We zijn er geen voorstander van om asfalt te leggen in natuur en in weidevogelgebied, zodat er vervolgens sneller kan worden gereden met de auto. Dat zien wij niet zitten. De VVD heeft daar veel voor over en geeft vaak in de commissie aan dat ze meer over heeft voor doorstroming dan dat D66 daarvoor over heeft. De VVD is kennelijk wel bereid om asfalt aan te leggen, in kwetsbaar natuurgebied, om sneller te kunnen rijden met de auto. Daar zit het grote verschil in voor de lange termijn oplossing.

2060

2065

De heer **TERWAL** (VVD): Als de heer Steeman goed naar mijn inbreng heeft geluisterd dan heb ik heel duidelijk de prioritering van de VVD aangegeven. Verkeersveiligheid gaat de VVD wel

2070 degelijk boven doorstroming. Ik heb hierover een paar uitlatingen gedaan, ook in het Noord-Hollands Dagblad. Er ligt een fietspad heel dicht langs de N203. Daar fietsen honderden scholieren over. Een aantal ouders zond mij e-mail, waaronder een vader. Zijn zoon fiets door de week van Broekpolder in Beverwijk naar school in Castricum. Zijn ouders staan doodsangsten uit. Als een auto van de weg raakt, -of dat nu met 80 km/uur of met 60 km/uur is- en het fietspad opkomt, dan raakt die auto fietsers. Juist met het verbreden van de weg kan het fietspad verder van de weg komen te liggen. Dat helpt scholieren om veilig van A naar B te komen. Dan hoor ik D66 en GL zeggen dat ze het weidevogelgebied belangrijker vinden. De VVD vindt het weidevogelgebied ook belangrijk. We zitten hier om keuzes te maken. Als het tussen weidevogels gaat of tussen scholieren, -ik stel dat even heel boud-, dan weet u waar de VVD voor kiest, namelijk voor verkeersveiligheid, dus ook voor deze scholieren.

2080

De heer **STEEMAN** (D66): Ik denk echt dat de VVD een denkfout maakt. Het verbreden van de weg voor auto's maakt het fietspad niet veiliger. Dat fietspad kan u ook op een andere plek neergelegd worden. Dat is verplaatsen van asfalt en niet het toevoegen van asfalt. Dat is nu precies het punt dat D66 telkens probeert te maken. Ik ben het met u en ouders eens dat het fietspad daar enorm onveilig is. Het verbreden van de weg, zodat auto's daar sneller kunnen rijden, maakt het fietspad niet veiliger. Sterker nog als auto's daar de gelegenheid krijgen om 80 km/uur te rijden en zelfs de ruimte krijgen om dat minder voorzichtig te gaan doen, dan maakt dat het fietspad alleen maar minder veilig.

2090 Ik had het liefst een verdergaande toezegging gehoord van de gedeputeerde. Namelijk de toezegging dat niet alleen de optie van 60 km/uur als maximum snelheid op de N203 in overweging wordt genomen in de lange termijn oplossingen, maar dat er ook echt wordt uitgegaan van het behoud van het landschap. Ik ga ervan uit dat het een van de kaders is die de gedeputeerde in zijn bijdrage noemde, waaraan gehouden wordt, als gekeken wordt naar de inrichting van de weg op de lange termijn. Ik neem aan dat als blijkt dat 60 km/uur met behoud van landschap op de N203 een lange termijn oplossing kan zijn, dat daar dan voor gekozen zal worden. We gaan er zeker op toezien als straks die voorstellen langs de Staten komen. Met de toezegging dat 60 km/uur als optie wordt meegenomen in de lange termijn visie, trekken wij de ingediende motie in.

2100 We zijn blij met de toezeggingen als het gaat om het integraal onderdeel zijn van duurzaamheid bij de plannen en projecten in het iMPi. Ik denk dat de gedeputeerde dat met verve heeft verdedigd, op een manier zoals wij er ook als D66 in staan. Duurzaamheid is niet iets apart. Net zoals doorstroming en verkeersveiligheid niet apart worden benoemd. Elk project in het iMPI is een integraal project en moet integraal afgewogen worden. Uiteindelijk gaan we straks een integrale afweging maken over welke prioriteit we eraan geven.

2105

De **VOORZITTER**: Motie 38 is ingetrokken.

2110 Statenlid **GRINGHUIS** (GL): Ik kan me aansluiten bij de woorden van de heer Steeman en heb daar nog een toevoeging bij. Het is goed om ook in de commissie verder te praten over welke snelheidsregimes op welke wegen worden aangehouden. Ik zou daarover graag in gesprek gaan met de commissie. Ik zal ook een technische briefing aanvragen over dit onderwerp.

GL gaat instemmen met het iMPL.

2115 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Net als D66 zullen we scherp zijn. Ook wij vinden namelijk dat moet worden uitgegaan van het behoud van het landschap. Wat onze fractie moet dat altijd een van de doelen zijn, bij welke ontwikkeling dan ook. Statenlid Gringhuis had het over het bespreken van de snelheidsregimes in de commissie. Daar kan ik Statenlid Gringhuis alleen maar in volgen. Ik hoop dat we dan ook kunnen kijken of dat in combinatie kan met de gebieden die al eerder in de commissie zijn langsgekomen en die een bovenmatig gevolg zijn voor stikstofdepositie.

2120

Reactie Gedeputeerde Staten in tweede termijn:

2125 Gedeputeerde **OLTHOF**: In de eerste plaats bedank ik de indieners van de motie, dat die wordt ingetrokken. Ik wil bevestigen dat we uiteraard bij deze studies ook de andere omgevingsfactoren zoals landschap worden meegenomen in de afweging die moet worden gemaakt.

2130 De **VOORZITTER**: De beraadslagingen over dit punt kunnen we afronden. Motie 37 komt terug bij de stemming over de voordracht in de besluitvormende vergadering.

2130

13. Eerste Begrotingswijziging 2022 (Voordracht 17-2022)

2135 Statenlid **ZOON** (PvdD): We zullen ingaan op twee aspecten van de begrotingswijziging. Ik zal eindigen met een subsidie voor hengelen, maar ik zal beginnen met de begroting van het IPO. Partij voor de Dieren gaat niet akkoord met de extra kosten die richting het IPO gaan, voor hoofdzakelijk het stikstofdossier. De Staten zijn nog niet eerder akkoord gegaan met deze begrotingswijziging van het IPO. Maar deze kosten worden nu wel hier in de begroting aangepast, wat een meerjaren verhoging tot gevolg heeft. En voor wat? Het IPO wil een prominente rol spelen met een gebiedsgerichte aanpak stikstof. Maar de nieuw aangestelde stikstofminister, die als taak Integrale aanpak Stikstof heeft, zal haar rol pakken. In de Planningsbrief van de minister is ook niets te lezen over gezamenlijk optrekken. Logisch ook, de provincies hebben het de afgelopen drie jaar niet waar kunnen maken en zullen een uitvoeringsorgaan worden van dit landelijk beleid. Daar is geen 7,8 miljoen euro per jaar bij het IPO voor nodig. Maar ook van een gemeenschappelijke aanpak Stikstof is helemaal geen sprake.

2140 Drenthe gaat meer ambtenaren op het dossier zetten. Overijssel zet zelfstandig een streep door extern salderen en Noord-Holland stuurt op eigen houtje een brief naar de minister, omdat de landelijke aanpak niet zou werken voor Noord-Holland. Er is helemaal geen interprovinciale aanpak. Maar we gaan daar vandaag wel, meerjarig, tonnen extra aan uitgeven. Een dure schijnoplossing, zonder resultaat. Ondertussen verslechtert de natuur en kost het meer geld om die te herstellen. We zullen niet akkoord gaan met deze besteding.

2150

Een tweede punt is een andere onzinnige besteding van geld. Ditmaal een subsidie aan Sportvisserij Midwest Nederland. Weer een pilotproject voor loodvrij vissen om gratis visspulletjes beschikbaar te stellen, terwijl we bezig zijn met een verbod op loodgebruik. Het is ook niet de eerste pilot die gehouden is. Ook in 2020 draaide een pilot bij MidWest Nederland. En eerdere

- 2155 pilots laten zien dat het niet werkt. Het is 60.000 euro de plomp in ter promotie van hobbyvisserij. Om dit geld uit de begroting te hengelen, hebben we een amendement.

Amendement 5/07-03-2022

Slimmer omgaan met maatschappelijk geld

- 2160 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, ter behandeling van de voordracht Eerste Begrotingswijziging 2022; besluiten om besluit 1 van het ontwerpbesluit als volgt te wijzigen:*

1. De eerste begrotingswijziging 2022 vast te stellen, met inachtneming van de volgende wijzigingen:

- 2165 *“Het project “Sportvisserij Midwest Nederland, pilotproject loodvrij vissen” niet toe te voegen aan de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling en de daarvoor gereserveerde 60.000 euro vloeit terug naar de reserve.”*

Partij voor de Dieren

- 2170 De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Een interruptie van de Statenlid Dulfer.

Statenlid **DULFER** (GL): U heeft net aangekondigd dat u niet akkoord gaat met de begroting. Vervolgens dient u een amendement in op de begroting. Is dat niet curieus?

2175

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ik had twee amendementen kunnen indienen. Een om de IPO begroting uit onze begrotingswijziging te hengelen en een ander amendement, zoals zojuist ingediend. Dan hadden we waarschijnlijk akkoord kunnen gaan met deze begrotingswijziging. Ik zie ook wel in dat ik geen meerderheid krijg voor de wijziging in de begroting ten aanzien van de IPO begroting. Ik verwacht wel dat we een meerderheid kunnen krijgen voor deze hobbyvisserij. Ik hoop dat u meegaat met ons amendement voor de hobbyvisserij. Ik hoop ook dat u meegaat met mijn voorstel om stikstof bij het IPO weg te halen en daar zelf beleid voor te maken. Al die tonnen die dan beschikbaar blijven, kunnen worden besteed aan natuur. Als dat zo is dan wil ik in tweede termijn met u samen een amendement in dienen, opdat we toch kunnen instemmen met deze begrotingswijziging.

2185

Statenlid **DULFER** (GL): Als u een meerderheid krijgt voor uw amendement, gaat u dan wel of niet akkoord met deze begrotingswijziging?

- 2190 Statenlid **ZOON** (PvdD): Dan gaan we niet akkoord.

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Wat ons betreft had dit een hamerstuk mogen zijn. We hebben geen verdere aanvullende opmerkingen dan die we al in de commissie gemaakt hebben.

- 2195 Statenlid **DULFER** (GL): We stemmen in met deze eerste begrotingswijziging en de voorgestelde kredietbesluiten. Het is een negatieve bijstelling, welke deels administratief van aard is, door een terechte overheveling van investeringen naar exploitatie. Deels gaat het om een incidentele

- aanpassing rond Kasteel Nieuwendoorn. We hebben wel twee zorgen. Een van de zorgen betreft de kosten van IPO. Die zorg delen we met de PvdD. We zien het belang wel van de extra bijdrage die we aan het IPO leveren, omdat stikstof een cruciaal probleem is. Het valt deels te wijten vanwege het ontbreken van regie vanuit het Rijk in de afgelopen jaren. Hopelijk wordt dat het komende jaar beter. We gaan wel akkoord met de extra bijdrage die nu aan ons gevraagd wordt. De tweede zorg gaat over capaciteit en extra kosten voor inhuur. Als we kosten moeten maken voor personeel dan doen we dat liever voor het eigen personeel dan voor inhuur. Dat heeft een relatie met de manier waarop we kennis ontwikkelen en borgen in de organisatie. Inhuur is duur en de kennis die door inhuur wordt opgedaan in onze projecten, verdwijnt op het moment dat de inhuur beëindigd wordt. Daar graag nog aandacht voor.
- We kijken erg uit naar de Perspectiefnota over de financiële lange termijn ontwikkelingen. Die zouden we dit voorjaar met elkaar bespreken. Ik zag het onderwerp nog niet op de komende agenda van de commissie Economie Financiën en Bestuur. Kan de gedeputeerde aangeven wanneer dat belangrijke document in de commissie wordt besproken?

- De heer **DESSING** (FvD): Forum voor Democratie maakt zich zorgen over deze begrotingswijziging. Het financiële volume neemt toe in de planning met ruim 6 miljoen euro.
- We hebben 2,684 miljoen euro extra uitgaven, maar we hebben ook 3,4 miljoen euro uitkeringen uit het Provinciefonds. De toename van het volume baart ons zorgen, met name voor de toekomst. Dat in het algemeen.
- Specifiek wil ik ingaan op drie punten. Het Kasteel Nieuwendoorn: Waarom 2,1 miljoen euro gaan afkopen om 46.000 euro per jaar te gaan besparen? Zijn er andere afwegingen die deze afkoopsom rechtvaardigen? Die verhouding snap ik niet.
- Ik ben het met de PvdD eens dat extra uitgaven voor het stikstofdossier en ook de bijdrage aan het IPO in verband met stikstof niet aan de orde moeten zijn. Die structurele verhoging is onacceptabel. Daar gaan we zeker niet in mee.
- Bij de duurzaamheidsmaatregelen voor 2,1 miljoen euro heeft de fractie van FvD negatieve gevoelens.
- Deze drie zaken bijeen zorgen ervoor dat we deze begrotingswijziging niet zullen steunen.

Reactie Gedeputeerde Staten in eerste termijn:

- Gedeputeerde **PELS**: U wenst iets van de lijst van subsidies buiten uitvoering af te halen. Daarom reageer ik als gedeputeerde Financiën op deze vraag. We hebben vastgesteld beleid. De Staten hebben de Visie Waterrecreatie vastgesteld. Vervolgens hebben we een begroting vastgesteld. Op basis van de verplichtingen die we zijn aangegaan stellen we nu een pilot voor. Die komt op de lijst te staan. Het lijkt me financieel niet prudent om nu, op basis van die lijst, projecten te gaan afvoeren. Het is gebaseerd op de visie die in meerderheid door Provinciale Staten is vastgesteld. Wetende dat Gedeputeerde Staten gehouden zijn aan de vastgestelde visie ontraadt het college het amendement.

- De **VOORZITTER**: Een interruptie van Statenlid Zoon.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ik ben het eens met de gedeputeerde. In de visie en ook in de begroting staan heel duidelijk de kaders waarbinnen wij dit geld gaan uitgeven. Een van de kaders is dat we zwemmogelijkheden gaan bieden voor gehandicapten, bijvoorbeeld. Ik zie daar geen pilots voor komen. Laten we genoemde 60.000 euro niet naar de sportvisserij gaan. Die geven we al vaker subsidie. Laten we dit bedrag bijvoorbeeld inzetten voor gehandicapten.

Gedeputeerde **PELS**: Dit is het precies het probleem. We gaan geen prioriteit in beleid aanbrengen via een amendement op de subsidies buiten uitvoering. Dat lijkt me oneigenlijk. Zo voeren we ook ons beleid niet uit. Als u over prioritering het gesprek wil voeren dan dient u dat in de commissie Water te doen en niet via deze lijst.

GL vraagt aandacht voor de arbeidsmarkt. Ik kan u verzekeren dat we daar alle aandacht voor hebben. We zien graag dat we al die talenten binnenhalen en vast kunnen houden. In de commissie hebben we daar een goed gesprek over gehad. U vroeg ook naar de Perspectiefnota en wanneer u die kunt verwachten. Er wordt hard gewerkt aan de Perspectiefnota. Deze wordt samen gebracht met de Kadernota, zodat u in een keer een volledig inzicht krijgt over zowel de Kaderbrief, waarin we ook besluiten nemen, als de Perspectiefnota, die meer een informierend karakter heeft. Er zullen ook geen besluiten van de Staten gevraagd worden in de Perspectiefnota. We hebben met elkaar besproken dat het vooral van groot belang is om de Staten inzicht te geven in de lange termijn, toewerkend naar een nieuw coalitieakkoord, volgend jaar. Die kunt u van ons verwachten.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de Statenlid Dulfer.

Statenlid **DULFER** (GL): Ik begrijp uw overwegingen. Het is goed om de Perspectiefnota te gebruiken om met elkaar over de Kaderbrief te spreken. Is het mogelijk om de Perspectiefnota eerder te delen, zodat we daar wat dieper en langer op door kunnen gaan, alvorens we over die Kaderbrief te spreken komen? Wellicht is dat voor het college ook aanleiding om de Kaderbrief anders op te stellen.

Gedeputeerde **PELS**: Het is een begrijpelijk verzoek. Als ik naar mijn eigen termijnen kijk, dan weet ik dat de nota al bijna moet aanleveren voor de bespreking in Gedeputeerde Staten. Dat gaat me niet lukken. We moeten voldoende tijd nemen om dit goed met elkaar te bespreken. Te denken valt aan een technische briefing. Dan nemen we meer tijd om ook de financieel technische kant door te akkeren met elkaar. Het is van groot belang dat de Staten volledig begrip hebben van wat er staat, voordat u het gesprek aangaat over die langere termijn.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): Een korte verhelderende vraag. Over welke termijn praten we? Wanneer kunnen we beide documenten dan ongeveer verwachten?

Gedeputeerde **PELS**: Het is een schatting. Meestal komt de Kaderbrief half mei naar de Staten.

Vanuit FvD kwam de vraag over Nieuwendoorn. Die deed me denken aan de
2285 commissiebehandeling. Daar was FvD niet aanwezig. We besloten in die commissievergadering
iedereen te verwijzen naar de bijgevoegde C-stukken met daarin een brief met een volledige
toelichting. Kort samengevat: We hebben besloten Nieuwendoorn te vervreemden, omdat het niet
bij ons takenpakket past. Het vraagt veel expertise en middelen van ons, die niet passend zijn bij
ons takenpakket. We vonden een partij die hierin wel gespecialiseerd is. Die partij kan ervoor
2290 zorgen dat het voor ons eeuwigdurend, -het is een monument dat we graag willen behouden- kan
verzorgen. De partij kan ervoor zorgen dat het monument in een goede staat blijft. Daar hoort
een afkoopsom bij. De partij gaat die afkoopsom beleggen. Met de meerwaarde kan onderhoud
worden bekostigd. Als u de toelichtende brief leest dan zal dat uw vragen wegnemen.

2295 De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): Dank voor de coulance. Excuses voor het feit dat ik niet even verder heb
gelezen. Ik zal dat in het vervolg wel doen. Het gaat om veel vergaderingen en veel stukken.

2300 De **VOORZITTER**: Van de tweede termijn wordt geen gebruik gemaakt. Er is een amendement
ingediend door de PvdD. De beraadslagingen zijn hierbij afgerond. In de besluitvormende
vergadering vinden de stemmingen plaats.

14. Vragenuur

2305

De **VOORZITTER**: Er zijn geen mondelinge vragen ingediend.

15. Beraadslaging Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten)

2310

Er is geen actualiteit aangekondigd.

2315 Statenlid **KOCKEN**: Er wordt gevraagd om eerder te stemmen. Ik heb zelf het idee dat we dat niet
moeten doen, omdat er misschien collega's zijn die dit overslaan en alleen komen om te
stemmen. Als we nu zouden besluiten om vanaf 17:00 uur te gaan stemmen, dan zouden die
collega's daarvan wel op de hoogte moeten zijn. Ik vind het onhandig als we zoveel tussentijd
laten bestaan, die we niet benutten.

2320 Als iedereen liever tot 20.00 uur wil wachten, dan is dat zo. Wat mij betreft zouden we dat om
17:00 uur kunnen doen.

De **VOORZITTER**: Dit is een ordevoorstel. Wat ik wil voorstellen dat we het college eerst laten
reageren op de moties VOD om daarna de vergadering te schorsen. Ik geef alle fractievoorzitters
de gelegenheid om te beoordelen of het mogelijk is om bijvoorbeeld om 17:00 uur alle
2325 fractieleden bij elkaar te roepen. We hebben aangekondigd dat om 20:00 uur de besluitvormende

vergadering zal plaatsvinden. Daarop is iedereen ingesteld. Als het niet mogelijk is, omdat men bijvoorbeeld andere verplichtingen heeft, dan houd ik me graag aan de afspraak van 20:00 uur.

16. Indien aan de orde: stemming motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag

2330

De **VOORZITTER**: Voor een reactie op motie VOD 22 'Extern salderen opschorten' en motie VOD 35 geef ik het woord aan gedeputeerde Rommel.

2335

Gedeputeerde **ROMMEL**: Motie VOD 22: Ik begrijp heel goed waar het vandaan komt. Extern salderen is de enige methode om ons te helpen om nog enigszins wat ruimte vrij te spelen. Het college houdt binnen IPO wel de hand aan de kraan. We overleggen vaak over hoe het ervoor staat. De Uitspraak Afdeling Bestuursrechtspraak geeft als voorwaarde mee dat onderbouwd moet worden, dat als de vergunning wordt ingetrokken, dat het niet nodig is voor de bescherming van de natuurwaarden. Juist met het extern salderen hebben we beperkingen aangebracht in ons eigen beleid. Alleen de feitelijk gerealiseerde ruimte mag worden gebruikt. Dat is juist waarom we een brandbrief aan de minister hebben gestuurd om ervoor te zorgen dat juist intern salderen weer vergunningsplichtig wordt. Daarop hebben we als Gedeputeerde Staten geen zicht. Ik hoop dat u dat ook meeneemt naar uw partij in de Tweede Kamer, om ervoor te zorgen dat ook dat weer op de agenda komt. Het is een van de weinige mogelijkheden om nog iets te kunnen doen. Ik noem wat voorbeelden. Voor de ruimte in de energietransitie is extern salderen nodig. Voor het plaatsen van windmolens. De verduurzaming en vergroening de industrie. Het aanleggen en onderhoud van infrastructuur. Het realiseren van woningen, als de drempel straks weg is. Het vullen van de doelenbanken.

2340

2345

We vinden het op dit moment nog niet iets om op te schorten. Het opschorten gebeurt in Overijssel omdat die provincie een uitspraak heeft van de rechter. De rechter heeft gezegd dat het beter onderbouwd moet worden. Overijssel heeft ervoor gekozen om het extern salderen op te schorten. Brabant heeft het destijds, met de uitspraak van de rechter, niet gedaan. Brabant zorgde voor een onderbouwing. Flevoland gaat extern salderen niet opschorten. Morgen komt het wel in Gedeputeerde Staten van Flevoland. De maatregelen die Flevoland kan nemen, kunnen significante negatieve effecten hebben op het gebied van Overijssel. Alleen met betrekking tot dat natuurgebied wil Flevoland het opschorten. Anders zou extern salderen kunnen worden toegepast voor een vergunningverlening, waarop door de rechter gezegd kan worden dat Flevoland geen bevoegd gezag is. De provincies zijn het niet eens met het opschorten. Het college begrijpt waarom deze motie wordt voorgelegd, maar toch ontraadt het college de motie. Hoe klein dan ook, het college wil die mogelijkheid toch behouden.

2350

2355

2360

2365

Motie VOD 35 gaat over voorkeursrechten gemeenten en stikstof. Dat voorkeursrecht nemen de ambtenaren al mee in de gebiedsgerichte aanpak. Sinds 2019 is het bij de ambtenaren onder de aandacht en wordt er iedere keer naar gekeken. U bent als Staten nog niet in dat instrument meegenomen. Ik wil u in een brief meenemen in wat de overwegingen zijn in die gebiedsgerichte aanpakken en waarom de ambtenaren die meenemen om de stikstofdepositie te realiseren en wat de voor- en nadelen daarvan zijn. Als u zegt dat u voor het zomerreces een notitie wil dan vind ik dat ook prima. Het college staat positief tegenover motie VOD 35.

- 2370 Gedeputeerde **OLTHOF**: Motie VOD 34 en motie VOD 23 gaan beide over Tata Steel. We zijn het met elkaar eens dat in het kader van gezondheid, de omgeving van Tata Steel en Tata Steel zelf zo snel mogelijk moeten veranderen. We voelen allemaal die druk. Als het gaat over de zorgvuldigheid van dat proces en de toekomstontwikkeling van Tata Steel dan zijn we het ook met elkaar eens. Dat moet zorgvuldig gebeuren.
- 2375 We moeten ook oppassen dat we verzanden in allerlei onderzoeken. Dat hoeft elkaar niet te bijten, maar als naar de letter van de motie wordt gekeken dan zit dat er wel in. We zijn verplicht naar de omgeving om snelheid te maken en om door te pakken. Ik worstel daar mee. Het rapport van CE Delft, waarnaar verwezen wordt, is niet van de provincie. Het is wel bekend bij het college. Wat daar staat, is voor een deel aan het Rijk. De belangrijkste speler is Tata Steel, als het over de
- 2380 toekomst gaat. Het Rijk kan een rol spelen met aanvullende voorwaarden ten aanzien van de subsidie(verlening). CE Delft sluit in een eerder rapport de nieuwe techniek niet uit. CE Delft noemt het zelfs de ontwikkeling die mogelijk de meeste kans van slagen. Er kan worden doorgegaan met die theorie, maar dat ontslaat de provincie niet van de verplichting om naar de toekomst van Tata Steel te kijken. Ik vind dat het Rijk ook op de hoogte moet zijn van dit rapport.
- 2385 **In de gesprekken, ambtelijk en bestuurlijk, wil ik het rapport van CE Delft en de zorgvuldigheid onder de aandacht brengen van het Rijk.** We zullen zelf geen scenario's uit te werken. Ik zal daarover ook geen voorkeur uitspreken. Motie VOD 34 wordt ontraden. Ik hoop dat de indiener de toezegging aangrijpt om de motie VOD in te trekken, zodat geen vertraging zal optreden. Motie VOD 23 ligt in het verlengde van motie VOD 34. Ook daarin staat gezondheid als een
- 2390 belangrijk punt in. Deze motie VOD zie ik als ondersteuning van de richting die we met elkaar bepaald hebben. Ik wil daar wel een kanttekening bij plaatsen. Als het gaat over de bovenwettelijke maatregelen, die Tata zelf oppakt, is het college afhankelijk van de gevolgen van de afspraken van Tata Steel met het Rijk. Over motie VOD 23 kan het college positief adviseren.
- 2395 Gedeputeerde **STIGTER**: Windenergie kwam vandaag vaker ter sprake. Het voorgenomen beleid van dit college ten aanzien van windenergie was volstrekt helder. Dat kunt u lezen in het coalitieakkoord. Het betreft het faciliteren van het RES-proces en het wegnemen van de kop boven het landelijk beleid. Deze insteek kunt u lezen in de voorstellen, zoals die op tafel lagen en zoals die verwoord zijn in de verordeningen. Wel is er op dit moment veel in beweging in de
- 2400 Tweede Kamer. Er is een Regeerakkoord opgesteld, waarin wordt aangekondigd dat goed moet worden gekeken naar de windenergienormen, de onderbouwing daarvan en de gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. Ik kan me de beweegreden van de Statenfractie om het debat uit te stellen en af te wachten hoe het Rijksdebat verloopt, heel goed voorstellen. De moties VOD liggen nu op tafel. Het college ontraadt al deze moties.
- 2405 Motie VOD 24 over de ontwikkeling van windturbines stoppen, in afwachting van landelijke afstandsnormen zou onbehoorlijk bestuur zijn. We zijn in een lopend proces. In het kader van de RES zijn partijen opgeroepen om te komen met plannen. Die liggen er nu. Dan kun je nu niet in een keer stoppen. We zullen dat toetsen aan het huidige, vigerende beleid.
- 2410 Motie VOD 25 ten aanzien van de effecten op woningbouw en bedrijvigheid: Uiteindelijk is windenergie een van de factoren die aan de orde zijn bij Ruimtelijke ordening. Goede ruimtelijke

ordering is, is dat we een integrale afweging maken tussen woningbouw, bedrijvigheid en andere functies, waaronder windmolens en andere vormen van duurzame energie.

Motie VOD 26 'Behoud van de 600-meternorm': Het voornemen van het college was om daar afstand van te nemen, gezien het feit dat het een kop is boven nationaal beleid. Om deze reden zal ik deze motie VOD voor nu ontraden.

Motie VOD 27 gaat eveneens over de 600-metergrens en dan in Amsterdam. De inhoudelijke onderbouwing is exact hetzelfde als bij motie VOD 26. Ik zou deze motie extra willen ontraden, omdat we geen onderscheid maken tussen Amsterdam en andere regio's. We hebben generiek beleid vanuit de RES voor heel Noord-Holland.

Voor motie VOD 28 'Geen windmolens op land' geldt onbehoorlijk bestuur. We toetsen plannen aan het vigerend beleid.

Motie VOD 29 'Geen medewerking verlenen aan de bouw van windmolens boven 35 TWh': De afspraak die is gemaakt is dat er tenminste 35 terrawattuur wordt gerealiseerd. Het kan dat de doelstelling omhoog gaat als gevolg van allerlei mondiale ontwikkelingen. We kunnen en willen daar geen GAP op zetten. Het college ontraadt motie VOD 29.

Motie VOD 30 'Geen draagvlak geen windmolens': In het kader van de RES is aangegeven dat draagvlak niet apart wordt getoetst. We koppelen dat aan het feit dat er zoekgebieden zijn aangenomen door gemeenteraden. Daarmee heeft het voldoende draagvlak. We hebben daar geen eigenstandig oordeel over. Daarmee ontraad ik motie VOD 30.

Motie VOD 31 'Minimale lijnopstelling': Een van de elementen is dat we geen kop willen hebben op nationaal beleid. Dit is zo een kop. Om die reden ontraad ik deze motie VOD.

Motie VOD 32 'Maximale hoogte van windturbines': Ook hier geldt dat dit een kop bovenop nationaal beleid is. Deze motie VOD wordt ontraden.

Motie VOD 33 'Paal en perk aan subsidiëren van biomassa': In het landelijk coalitieakkoord staat aangegeven dat er zo snel mogelijk een afbouw komt van hout biomassa voor de energievoorziening. Als provincie wachten we daarop, voordat we eigen beleid ontwikkelen. Daaraan zou ik willen vasthouden. Om die reden ontraad ik de motie VOD. Wel zal ik in het eerstvolgende overleg dat ik heb met de minister vragen om aandacht voor het tijdspad.

Gedeputeerde **ZAAL**: Motie VOD 36 'Voedselzekerheid': Ik deel de zorgen van de indiener van deze motie. We moeten ons echt wel zorgen maken over de voedselzekerheid. Het is een wereldwijd probleem. In de eerste instantie moet het op Rijks- Europees en wereldwijd niveau worden besproken. Natuurlijk zullen we die gesprekken voeren met de minister in IPO-verband. Het niet aan Noord-Holland om zelfstandig initiërend onderzoek te doen, dan wel nu al te gaan kijken wat de consequenties zijn voor ons eigen beleid. Wat dat betreft ontraad ik de motie VOD. Ik zeg u wel toe dat wij het gesprek zullen aangaan met de andere partijen en ook met de sector. We zullen dat volgen. Indien er redenen zijn om ook in Noord-Holland naar ons eigen beleid te kijken dan komen we daarop bij u terug.

De **VOORZITTER**: De moties VOD worden vanavond in stemming gebracht. Zonodig kunt u dan een stemverklaring of aantekening maken. Daarmee is agendapunt 16 afgerond.

Ik schors de vergadering tot 15:15 uur. Daarmee wil ik de fractievoorzitters de gelegenheid geven om het voorstel te bespreken, om de besluitvormende in plaats van 20:00 uur om 17:00 uur te laten plaatsvinden.

2455

Schorsing 15.04 – 15.24 uur

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering.

2460

Marten, zoals het er nu uitziet is dit je laatste keer als griffier. De volgende keer zal Katja hier weer plaatsnemen als griffier. Marten en met jou de griffie, wil ik bedanken voor hoe je, tijdens de afwezigheid van Katja, als plaatsvervangend griffier, griffier geworden bent. Volgens mij heb je dat naar volle tevredenheid van ons allemaal gedaan. Dank je wel.

2465

17. Sluiting beraadslagende vergadering

De **VOORZITTER**: In overleg met de fractievoorzitters is besloten de besluitvormende vergadering te laten beginnen om 17:00 in plaats van 20:00 uur.

2470

Ik verzoek alle Statenleden om vanaf nu te gaan inloggen in de stemmodule Notuvote. De tussenliggende periode gebruiken we om te zorgen dat iedereen in de stemmodule geactiveerd is. Het is daarnaast belangrijk dat u inlogt op MS Teams. Als u via de website de vergadering zou volgen, is er sprake van 30 seconden vertraging.

2475

Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de beraadslagende vergadering. Straks sluit ik de beraadslagende vergadering. Vervolgens zal ik online de besluitvormende vergadering openen, zodat we daarna met de stemmingen kunnen beginnen.
Dank u wel.

Sluiting 15.25 uur

2480